

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku — Ilustrirana priloga „Teden v slikah“

SLOVENE

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Turški obisk

V nedeljo zvečer se je pripeljal v Belgrad turški ministrski predsednik Izmet Ineni v spremstvu svojega zunanjega ministra Ruždi Arasa. Prišel je, da vrne predsedniku vlade dr. Stojadinoviču obisk, ki ga je jeseni lanskega leta napravil v turški prestolici. Turška državnika ostaneta gosta Jugoslavije nekaj dni in bosta po zaključnih razgovorih z našim ministrskim predsednikom obiskala najbolj slikovite kraje naše jadranske obale, med potom pa si bosta ogledala nekatere važnejše industrijske naprave v naši državi.

Ni treba posebej povdarjati, da smo obiska predsednika Izmet Inenija veselili ter tudi ponosni, da mu imamo priložnost pokazati, kako visoko ga v naši državi cenimo, njega osebno kakor tudi njegovo domovino. Saj predsednik Izmet Ineni poleg Kemala Atatürka, ki ju veže najbolj pristočno prijateljstvo, eden največjih turških vojskovodij, ki je svoje vojaške sposobnosti pokazal v najbolj temnih trenutkih povojne turške zgodovine, ko je bila njegova domovina na tem, da podleže vsiljivemu tuju. Izmet paša je znal navdahniti mlado turško armado s pogumom in z vero v zmago ter jo je vodil od zmage do zmage, dokler da po par genijalno zasnovanih bitkah svoje domovine ni očistil tuje navlake in jo svobodno vrnil nazaj turškemu narodu. Saj je Izmet Ineni potem, ko je domovino osvobodil, odložil meč ter postal najbolj spretni turški diplomat ter je zmagam na bojiščih dodal še zmage za konferenčnimi mizami evropskih diplomatov. Potem ko je svoje vojaške uspehe dal tako rekoč potrditi od Evrope z mednarodnopravnimi pogodbami pa je odložil diplomatsko aktovko ter je postal predsednik turške vlade in voditelj notranje gospodarske in kulturne obnove nove Turčije. Petnajsto leto že stoji na čelu vlade in je svoji domovini ob tvorcu nove Turčije Kemalu Atatürku vtisnil pečat svojega ustvarjalnega genija. Jugoslavijo je ta tibi, a vedno delovni mož s svojim obiskom visoko počastil in jugoslovanski narod z izrazi svojega spoštovanja ne bo štedil, da mu dokaže, kako so pri nas v časih ljudje, ki svojo domovino tiho ljubijo, a ji za njeno svobodo in njen napredek vse žrtvujejo.

Nas bi kajpada najbolj zanimalo vedeti, kakšni in kateri so predmeti, o katerih se bodo turški državniki in naši posvetovali. Naša država je danes tako v ospredju evropske politike, da tako izredno važen obisk ne more in tako rekoč tudi ne sme pomeniti zgolj uradne izpolnitve diplomatskih obredov. Pri obiskih državnikov so obredi dandanes potisnjeni na drugo stopnjo, med tem ko je postalo pri njih glavno — delo. Ako se ozremo po političnem obzorju, ki obema tako Turčijo kakor našo državo in odmerja skupne življenjske interese obeh držav, se nam sama od sebe vsiljujejo nekatera vprašanja, o katerih bodo v Belgradu razpravljali. Katera?

Osnova turško-jugoslovanskih odnosov je prijateljski in nenapadalni pakt, ki sta ga obe državi dne 27. novembra 1933 v Belgradu podpisali ter zaključili dolgo povojno dobo, v kateri je bilo razmerje med Turčijo in Jugoslavijo zavito v temo raznovrstnih nepojasnjenih in nerazčiščenih nesporazumljenj. Ta pakt je bil tako rekoč zadnji korak k sklenitvi Balkanske zveze, ki je bila dne 9. februarja 1933 sklenjena in v Atenah podpisana od Turčije, Jugoslavije, Rumunije in Grčije. Potemtakem je samo po sebi razumljivo, da se bodo belgrajska posvetovanja sukala okrog učvrstitve prizadevanj, ki so rodila tako pakt z Jugoslavijo kakor Balkansko zvezo, torej okrog vprašanja, kako naj bi se ves balkanski polotok pomiril, vključivši Bolgarijo in bi na jugovzhodu Evrope nastalo velikansko mirovno ozemlje, ki bi bilo nedostopno za vsako vojno nevarnost, Turčiji in Jugoslaviji, ki sta vojaško in politično najmočnejši državi na tem koncu Evrope, pripada dolžnost, da vodita Balkan ven iz nevarne v mirovno cono. V Belgradu bodo poiskali načine in sredstva, kje in kako se naj mirovno delo nadaljuje in nikakor bi ne bili presenečeni, če bi bivanje turškega ministrskega predsednika v Belgradu zares ne rodilo kakšnega novega dejanja na Balkanu, dejanja, ki bi ga zapadna Evropa zopet imenovala senzacijo.

Ako nadalje prelistamo povojno zgodovino Turčije in se zanimamo posebno za pakte, ki jih je sklenila z različnimi državami na evropski celini, dobimo naslednjo zanimivo sliko: Dne 1. junija 1928 leta je bil podpisan prijateljski pakt med Italijo in Turčijo. Dne 5. januarja 1929 prijateljski pakt med Turčijo in Madjarsko. Dne 17. septembra 1933 prijateljski pakt med Turčijo in Grčijo. Dne 27. novembra 1933 prijateljski pakt med Turčijo in Jugoslavijo, naslednjega meseca istega leta pa prijateljski pakt med Turčijo in Rumunijo. To omrežje paktov je samo zase značilno ogrodje zgradbe, ki ji manjka še prava vsebina. Ako dodamo še prijateljski pakt, ki ga je dne 29. septembra 1928 Italija sklenila z Grčijo, potem ko je dne 6. aprila 1927 podpisala prvo prijateljsko pogodbo z Madjarsko in nekoliko pozneje z Bolgarijo, ter prijateljsko pogodbo med Italijo in Jugoslavijo z dne 25. marca 1937, se ne moremo ubraniti vtisa — v luči najnovejših struj v evropski politiki — da se bosta jugoslovanski in turški ministrski predsednik razgovarjala o možnosti, kadar bi postala aktualna, da se ustvari neke vrste sodelovanje med Italijo in Balkansko zvezo v smislu, da bi se to ozemlje nevtiraliziralo za primer kakšnega vojnega spopada med velesilami. V ta namen je treba od strani Turčije in Italije še ni priznala dardanelske pogodbe, ki jo Turčija smatra za njen obstoj bitno, nadalje dejstvo, da Italija še vedno ni priznala nedotakljivosti turškega ozemlja, čeprav je z njo podpisala prijateljsko pogodbo. Nočemo posegati naprej v razvoj dogodkov. Zdelo se nam je pa potrebno, da opozorimo na zanimivo ogrodje paktov, med katerimi dosedaj ni bilo nobene emotivne vezi, a ki v bodočnosti prav lahko dobijo svoj jasno označen cilj. Končno je treba v zvezi s sodobnimi političnimi prizadevanji v Evropi opozoriti tudi na

Belgrad je dostojno sprejel predsednika turške vlade „Nadaljevanje započete mirovne politike na Balkanu“

Belgrad, 12. aprila. m. Predsednik turške vlade Izmet Ineni in turški zunanji minister Ruždi Aras sta se s svojim spremstvom pripeljala v Belgrad sredi ob pol 10. Ob prihodu visokih turških gostov, ki vračata obisk, ki ga je lansko leto napravil v Ankari predsednik jugoslovanske vlade Stojadinović, je bila belgrajska železniška postaja vsa v zelenju in v domačih in turških zastavah. Na peronu je bila urejena tudi častna četa naše vojske z zastavo in godbo. Pred prihodom espresnega vlaka, s katerim sta se pripeljala Izmet Ineni in Ruždi Aras, je prišla na postajo vsa jugoslovanska vlada s predsednikom Stojadinovićem, generaliteto, diplomatski zastopniki držav Male zveze in Balkanskega sporazuma, med njimi tudi bolgarski poslanik Popov, ter še večje število poslancev in senatorjev. Ko je privozil ekspresni vlak na postajo, je vojaška godba zaigrala turško državno himno. Najprej sta se pozdravila predsednika vlade dr. Stojadinović in Izmet Ineni, nato pa dr. Stojadinović in Ruždi Aras. Izmet Ineni je za tem obšel v spremstvu predsednika vlade dr. Stojadinoviča in vojnega ministra generala Mariča častno četo. Stojadinovičeva soproga je Inenijevi izročila krasen šopek cvetja. V dvorski čakalnici je Stojadinović visokim turškim gostom predstavil številne narodne poslance ter zastopnike raznih gospodarskih in kulturnih organizacij.

Gostje so se takoj nato, burno pozdravljeni od številnega občinstva, odpeljali v Teokarovičev vilo, kjer so bili za Inenija pripravljeni prostori, turški zunanji minister Ruždi Aras pa je šel na turško poslaništvu, kjer bo za časa svojega bivanja v Belgradu stanoval.

V Belgradu bo na čast turškemu predsedniku vlade Izmetu Ineniju te dni več prireditev.

Na vseh postajah, kjer je ekspresni vlak, s katerim se je preko Bolgarije v Jugoslavijo vozil turški predsednik vlade Izmet Ineni, se je zbralo večje število občinstva na čelu z zastopniki oblasti. Sprejem je bil že na vseh teh vmesnih postajah nad vse prirčen.

V Sofiji je turškega predsednika vlade sprejel sam predsednik bolgarske vlade Kjossevanov s soprogo ter dvorskim svetnikom Grujevim. Nad vse topli pa je bil sprejem visokih gostov na prvi jugoslovanski postaji, v Caribrodu, kjer je turškega predsednika vlade pozdravil v imenu vlade ban moravske banovine Marko Novaković. Krasen sprejem je bil tudi v Nišu. Tu je vojaška godba zaigrala turško državno himno, visoke goste pa je pozdravil nižji župan Zivković.

Izmet Ineni bo s svojim spremstvom ostal pri nas v gosteh nekaj dni ter bo ob priliki svojega bivanja v Belgradu obiskal tudi nekatere kraje izven Belgrada.

Pri knezu namesniku

Belgrad, 12. aprila. AA. Danes ob 13 je Nj. kr. Vis. knez namesnik priredil v Belem dvoru na Dedinju svečano kosilo na čast nj. ekse. predsedniku turške vlade Izmetu Ineniju in njegovi gospe. Na kosilo so dobile vabilo te-le osebnosti: Teufik Ruždi Aras, turški zunanji minister; predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović z gospo, predsednik narodne skupštine Stevan Čirčić, ministri Spaho, Marič in Behmen, turški poslanik na našem dvoru dr. Alihajdar Aktaj z gospo, naš poslanik v Ankari Branko Lazarevič, šefket Fuad Hecdiži, šef protokola turškega zunanjega ministrstva, Dževat Aikalini, šef drugega oddelka zunanjega ministrstva, Bedit Uzeren, šef kabineta predsednika g. Inenija, Tufik Amir Hodžamoz, šef kabineta turškega zunanjega ministrstva, poslanci Salas Džimdzos, Nečjetin Sabak Salih, Rifki Ataj in Asimus Sefkati Istinjeli, svetnik turškega poslanstva v Belgradu, Nedžati Sezeri, turški vojaški ataše v Belgradu, prvi adjutant Nj. Vel. kralja general Nikola Hristić, maršal dvora Nj. Vel. kralja Boško Colak-Antić in upravnik dvora polkovnik Jovan Leko.

Pri kraljici Mariji

Belgrad, 12. aprila. AA. Danes ob 5 popoldne je Nj. Vel. kraljica Marija priredila čajanko na dvoru na Dedinju na čast nj. ekse. predsedniku turške vlade Ineniju in njegovi gospe. Poleg visokih gostov so bili na čajanki turški zunanji minister dr. Ruždi Aras s člani turške delegacije, predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović z gospo, poslanik g. Ali Hajdar Aktaj z gospo, svetnik turškega poslanstva v Belgradu Istinjeli, turški vojaški odposlanec v Belgradu Sezeri, prvi adjutant Nj. Vel. kralja general Hristić z gospo, maršal dvora Colak-Antić, naš poslanik v Ankari Branko Lazarevič, dvorni dami ga. Hadžić in Djundjerska in polkovnik Branko Pogačnik.

to, da imamo Turčijo, Italijo, Grčijo in Jugoslavijo tako rekoč skupne meje na vseh Sredozemskem morju, predvsem v njegovem vzhodnem delu, opažamo nespodbitno željo prizadevanj držav, med katerimi je tudi Velika Britanija, da bi se te vode in obalna ozemlja izobčile iz nevarne cone ter trajno zavarovala proti bojnim presenečenjem. Italija in Anglija sta svoje že storili. Italija in Jugoslavija tudi. V bližnji bodočnosti bodo menda sledili podobni sporazumi med Italijo in Grčijo ter Italijo in Turčijo. Zdi se čisto naravno, da bodo te dni tudi o tem vprašanju mnogo razpravljali ter morda celo sprožili zamisel sredozemske konference, ki bi

Popoldne se je dr. Stojadinović znova sestal s turškim državnikom, na kar so vsi skupaj v skupščini obiskali skupščinskega predsednika g. Čirčića. Nocoj priredi na čast gostoma dr. Stojadinović banket, na katerem bosta oba predsednika vlad izmenjava zdravic. Po banketu pa bo v Gardnem domu velik sprejem.

Zdravice v Gardnem domu

Na koncu nocojšnjega banketa v Gardnem domu je predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović pozdravil svoje goste s tole zdravico:

Dr. Stojadinović

»Ekselence! Dragi tovariši in prijatelji! Zelo zadovoljen sem in zelo srečen, da se mi ponuja priložnost pozdraviti v prestolnici Jugoslavije kot draga gosta predsednika vlade in enega izmed najavtoritativnejših zastopnikov prijateljske republike Turčije.

Pred sedmimi meseci sem imel čast prebiti nekaj nepozabljenih dni v prestolnici Turčije v osebnih stikih z vami in s tistimi, ki so novo Turčijo popeljali po poti napredka in jo dvignili na današnje zavidanja vredno višino. Teh nekaj dni mi je zadoščalo, da se je utrdila v meni vera v moč vaše domovine in obenem v trajnost čustev iskrenega in resničnega prijateljstva, ki družijo turško republiko s kraljevino Jugoslavijo. To prijateljstvo, čigar temelje sta v zgodovinskem trenutku postavila dva velika poglavarja naših držav, se je raz-

Odmevi v turškem tisku

Ankara, 12. aprila. AA. Anatolska agencija poroča: Današnji jutranjki priobčujejo obširne članke o toplem sprejemu, ki sta ga doživela predsednik turške vlade Izmet Ineni in zunanji minister dr. Ruždi Aras v prestolnici prijateljske in zavezniške Jugoslavije, in prijateljskim in brat-skim člankom o Turčiji, ki so izšli v jugoslovanskih listih za ta obisk.

Poluradni »Ulus« poudarja iskrenost, ki karakterizira izjave Izmeta Inenija, pred njegovim odhodom iz Carigrada in pravi, da bi tudi brez teh izjav imeli komentarji jugoslovanskih listov, ki niso nič manj iskreni, pomembne reperkusije na vseh področjih. List poudarja dejanski pomen teh manifestacij, ki spremljajo obisk g. Izmeta Inenija in pravi, da predstavljajo najboljši izraz solidarnosti in globokega duha vzajemnega razumevanja med obema državama. Balkanske države so preživele vojno kot Sateliti velesil in kot elementi nesloge, toda bodočnost bodo prav tako kakor danes vodile svojo lastno balkansko politiko in nadaljevale poslanstvo, ki jim gre za obnovo in utrditev splošnega miru.

»Drunhurijete« pa pravi: Italijansko-jugoslov. sporazum je dogodek, ki ne pomeni niti najmanjše žrtve do prejšnjih obveznosti Jugoslavije; še več, morda vsebuje celo novo poročilo miru. Ne bi bilo netočno, če bi ga s stališča Sredozemskega morja spravljali v zvezo z getlemanskim dogovorom, z italijansko-britanskimi in z milanskimi razgovori. S spoštovanjem je treba sprejeti na znanje ukrepe, ki služijo miru, in bilo bi pravično, smatrati vredne pohvale tiste, ki se kažejo sposobne, da ustvarjajo takšne ukrepe. Katastrofo vojne je treba pojmovati kot eno izmed skrajnih možnosti. Pravi državniki so tisti, ki kolikor le

vijalo in napredovalo zadnja leta vzporedno z našimi zavezniškimi in prijateljskimi zvezami z drugimi državami Balkanske zveze. Danes doživlja nov sijajen dokaz v obisku, ki ga je vaša ekselence izvolila storiti Belgradu skupaj z mojim dragim prijateljem Ruždi Arasom.

Ekselence in dragi tovariši! Mnogo prej kakor sta stopila na tla Jugoslavije, je glas o redkih in velikih vrlinah, ki so se tako srečno združile v vaši osebnosti, prodrl do še tako oddaljenih krajev naše kraljevine. Jugoslovanski narod vidi in spoštuje v vas hrabrega vojaka, modrega državnika in velikega domoljuba. Vse to so vrline, ki so srečo našega ljudstva blizu in drage. Zato naš narod v vaši ekselenci z iskrenim občudovanjem pozdravlja draga in spoštovana gosta in odličnega zastopnika Kemalove Turčije.

Toda obisk vaše ekselence v Belgradu ni samo manifestacija trajnega in iskrenega prijateljstva med obema državama, temveč je hkratu tudi izraz naše vzajemne želje, da naj se nadaljuje, utrdi in razširi mir, ljubna in ustvarjalna politika, ki smo jo razvijali v okviru Balkanske zveze in ki jo tako srečno dopolnjuje Mala zveza. Naši dve državi sta dali zadosti dokazov, da želita iskreno in dejansko sodelovanje s svojimi zavezniki in trajen mir z vsemi sosedi brez razlike. Sestanek zastopnikov naših dveh držav je že sam po sebi dejanski prispevek miru in radosten pojav za vse tiste, ki si miru resnično tele.

Dvignem čašo na čast nj. ekse. Kemalu Atatürku, predsedniku turške republike; na vaše zdravje, dragi gospod predsednik in prijatelj, na zdravje gospe Ineni, na zdravje svojemu prijatelju Ruždi Arasu in za napredek in veličino prijateljske in zavezniške turške republike.

Dr. Stojadinović je odgovoril v krasno zasnovani zdravici predsednik turške vlade.

morejo služiti miru. Jugoslavija je prav tako kakor Turčija prepričana, da s tem, da služi miru, najbolje dela tako za svoj rodni narod, kakor za človeštvo. Ta skrb izvira ne od tod, da bi se bala vojne, temveč ker mi vsi zelo cenimo, veliko vrednost in velik blagoslov miru. V službi miru, je dejal predsednik vlade, se naslanjamo na našo narodno moč, ki je nikakor ne bomo pustili vne-mar in ki jo bomo v prvi vrsti uporabili, da pojdemo po dobri poti. Predsednik naše vlade vrača obisk dr. Stojadinoviču, predsedniku vlade prijateljske in zavezniške države, obisk, ki ga je dr. Stojadinović storil v jeseni v Ankari. Toda prijateljske zveze med obema državama so tako čvrste in tako iskrene, da sega to potovanje čez okvir navadnega obiska, in da upravičeno pomeni v obeh prebivalstva velik politični dogodek.

Tudi »Journal d'Orient« poudarja prijateljstvo, ki družijo obe državi, nato se pa ustavlja pri obisku g. Inenija in pravi: Poudariti je treba pomen osebnosti, ki jo Turčija pošilja v Belgrad. Potovanja g. Izmeta Inenija ne bi moglo biti, če ne bi vnaprej vedeli o veliki pristranosti jugoslovanskih čustev do Turčije. Kar se tiče vzajemnih čustev, je na strani Turčije vtelesenje teh čustev Izmet Ineni, saj je za Kemalom Atatürkem najčistejši izraz vsega najboljšega v današnji Turčiji. In za Atatürkem je njegov glas v tej deželi najavtoritativnejši; zato je Izmet Ineni mož in simbol. Uglednejše osebnosti res nismo mogli poslati v močno, prijateljsko in zavezniško Jugoslavijo. Ali je sploh potrebno pripomniti, da se bo v takšnih okoliščinah, tisto, kar se bo govorilo na sestankih med državniki obeh držav, tudi neposredno uresničilo? Ti razgovori bodo torej potrebni in jasni. In če je treba kaj storiti, se bo to tudi storilo, in sicer hitro.

Pakt Romunija - Italija

Gibanje za sporazum Romunije z Madjari

Rim, 12. aprila. b. Časopisje priobčuje članek, ki brez dvoma odgovarja smernicam režima v zunanje-političnem pogledu.

Članek se bavi s sporazumom med Italijo in Romunijo, ki se bo po rimskem naziranju v kratkem sklenil, in je podpisan od Rino Alessija, ki je tudi za pakt med Italijo in Jugoslavijo delal v italijanskem časopisju razpoloženje.

Članek pravi, da med Romunijo in Italijo ravnotako ne obstoja nobeno dejansko nasprotje, kakor ne obstoja med Turčijo in Italijo in med

Italijo in Jugoslavijo. Romunija in Italija sta zvezani po zgodovini in kulturi ter seveda tudi po gospodarskih interesih. Politika, ki se je naslanjala izključno na ženevsko Zvezo narodov, je Romuniji naložila samo neznozne žrtve, kar se je očitno razodelo ob priliki protitalijanskih sankcij.

Politika, ki hoče uvesti v Evropo sovjetsko Rusijo kot nekaj glavnih branik izvestnega varnostnega sistema, kateri ima svojo ost naperejo proti režimom, ki boljševarstvo niso ljubili, je spravila Romunijo na križpotje, kjer se mora odločiti ali za desno ali za levo. Članek meni, da se Romunija ne more odločiti za sistem, katerega glavna os je v državi, ki se po svojih političnih in socialnih nazorih nikakor ne sklada s strukturo Romunije in čije zveza z Romunijo bi samo pomenila komplikacije, po katerih bi bila vzhodna meja Romunije stalno ogrožena. Romunija mora danes izbirati med alianco, ki bi jo zapletla v skrajno nevarnost vojne, in med novim redom sredozemskega obmorja, ki pomeni vir boljše bodočnosti na podlagi realnih interesov držav, ki meji na Sredozemsko morje.

Članek prehaja potem na možnost, da se tudi med Romunijo in Madjarsko sklene pošten modus vivendi. Kot dokaz citira članek tako velike politične avtoritete, kakor je grof Bethlen, ki v velikem madjarskem listu zagovarja možnost in nujnost sporazuma med Romunijo in Madjarsko z

ozirom na narodno manjšino, kar se je prej na obeh straneh smatralo kot izključeno.

Bethlen pravi: Če sta se mogli sporazumeti Italija in Jugoslavija glede jugoslovanske narodne manjšine v Italiji, zakaj se ne bi moglo zgoditi isto, kolikor se tiče ohranjanja manjšine v Rumuniji. Z dobro voljo tega ne bo težko doseči. Kar se pa tiče ohranjanja revizionizma, ima madžarska vlada pač absolutno pravico, smatrati kot ideal narodno celoto svojega teritorija, nikakor pa ni dolžna, obrniti nanj svoje glavne pozornosti, oziroma se ne zmeniti z Rumunijo glede revizionistične propagande, da ne

bi škodovala interesom in nazorom Romunije, oziroma se postavila v ozadje ali pa prekinila in napravlja neškodljiva.

Na tej podlagi sklepa italijanski članar, da se poraja nek »nov evropski red« in da so prišli narodi, predvsem oni v Podonavju, do prepričanja, da veliko bolj odgovarja njihovim resničnim interesom, če nastopijo pot direktnih razgovorov in sporazumov s svojimi sosedi, nego da se držijo kompliciranega in neučinkovitega ter miru nevarnega sistema, ki ga predstavlja Ženeva.

Milan Srškić umrl

Belgrad, 12. aprila.

Danes je umrl na svojem stanovanju v Belgradu dr. Milan Srškić, bivši ministrijski predsednik in večkratni minister. Pred nekaj dnevi je zbolel za hrip, kateri se je pridružil v zadnjih dneh pljučnica in oslabljenje srca.

Dr. Milan Srškić se je rodil leta 1880 v Belgradu. Njegova družina je bila leto prej izgnana iz Avstrije in se je za tisti čas preselila v Belgrad. Pozneje pa se je smela zopet povrniti nazaj in se je naselila v Sarajevu. Milan Srškić je študiral na Dunaju, kjer je napravil doktorat iz prava. Pozneje se je naselil v Sarajevu in odprl advokatsko pisarno. Že pred vojno se je aktivno udeleževal v politiki in je bil izvoljen v bosanski deželni zbor ter postal predsednik »Srbskega kluba«.

Ob pričetku vojne je moral Srškić kot avstrijski rezervni častnik k vojakom in sicer k bosanskemu pešpolku. Z njim je odšel na rusko bojišče, kjer pa je bil kmalu ujet. S pomočjo svojega svaka dr. Spaljkovića, ki je bil tedaj srbski poslanik v Petrogradu, pa se mu je posrečilo, da se je še med vojno mogel vrniti v Srbijo. Tu se je pridružil jugoslovanskemu odboru in postal kot prečanski Srb njegov odbornik.

Po prevratu leta 1918 se je vrnil v Bosno, kjer je postal predsednikčasne deželne vlade za Bosno in Hercegovino. Bil je v Sarajevu izvoljen v belgrajski konstituant. Kot poslanec mesta Sarajeva je bil ponovno voljen v narodno skupščino vse do ukinitve ustave 6. januarja 1929, ko ga je veliko zaupanje pokojnega kralja poklicalo tudi v živkovičev kabinet šestojanuarskega režima.

Dr. Milan Srškić je pripadal garnituri tistih belgrajskih politikov, ki so se v vseh menah in spremembah številnih kabinetov vedno pojavljali na površju. V sporih radikalne stranke, kateri je do 6. januarja 1929 pripadal, ni postal v ospredje in se ni eksponiral, znal pa se je vedno spretno in pravočasno opredeliti za tisto strujo, kateri je pripadala oblast. Prvič ga vidimo kot ministra za šume in rude, ko ga je Pašić poklical 16. decembra 1922 v samoradikalno vladu. V tem resoru je ostal še po volitvah, ko je Pašić ponovno sestavil 1. maja 1923 svoj kabinet zopet samo iz radikalov in enega muslimana. Ko je Pašić 27. marca 1924 sestavil svojo vladu iz radikalov in štirih pribeževčev demokratičnih uskokov, je Srškić prevzel notranje ministristvo. Ta vlada pa je ostala na oblasti le dobre štiri mesece do 28. julija istega leta, ko je Davidović nasledil radikalno vladu.

Toda Davidovičeva vlada je bila kratkotrajna, kajti že 6. novembra 1924 je zopet Pašić dobil ministristvo predsedstvo in sestavil glasovito PP volilno vladu, v kateri je Milan Srškić kmalu dobil resor za izenačenje zakonov. Ta portfelj je obdržal vse do pomladi leta 1926, ko je 8. aprila Uzunović sestavil svojo prvo vladu. Tudi v Uzunovičevi vladi je bil Srškić spočetka minister za izenačenje zakonov. Kmalu pa je postal minister za pravosodje in je ta resor obdržal v treh Uzunovičevih kabinetih do 17. aprila 1927, ko je Velja Vukičević sestavil samo radikalno vladu. Tudi v Vukičevi vladi je bil Srškić pravosodni minister in zastopnik ministra za vere. Toda, ko je Vukičevićeva vlada 18. junija istega leta razpisala volitve, je Srškić izpadel iz njegove volilne vlade.

Visek Srškičevega političnega delovanja pa pomenja šestojanuarski režim. V Živkovičevem kabinetu je dobil zelo važen resor pravosodja in ga obdržal do 5. januarja 1932, ko je v tretji Živkovičevi vladi postal notranji minister. Tudi ko je po Živkovičevi odselitvi 4. septembra 1932 Voja Marinković sestavil vladu, je Srškić še vedno obdržal notranje ministristvo.

Kot znamenje posebnega zaupanja najvišjega mesta pa je bilo v političnih krogih sprejeto, ko je 19. junija 1932 po Marinkovičevi demisiji Milan Srškić postal ministrijski predsednik. Sicer je njegova vlada že 2. novembra istega leta odstopila, toda že dva dni nato je kralj potrdil njegov drugi kabinet, ki je trajal vse do Uzunovičeve vlade, to je, do 24. januarja 1934.

Še enkrat se je Srškić pojavil na vladi in sicer po kraljevem umoru, ko je 23. oktobra 1934 stopil v peti Uzunovičevi vladi kot minister brez portfelja. Uzunovičeva vlada je odstopila 19. decembra 1934. Po večdnevni krizi jo je o božiču nasledoval Jevtičev kabinet, v katerem pa ni bilo več Milana Srškića.

Z imenom umrlega Milana Srškića je zvezan velik kos jugoslovanske politične zgodovine, katere pa Slovenci nimamo v najboljšem spominu. Saj je bila tista doba, ko je bil Srškić ministrijski predsednik, doba najhujšega političnega preganjanja, ko so bili tudi naši politični voditelji z dr. Antonom Korošcem vred poslani v internacijo. Srškić je spadal med zasnovalece šestojanuarskega režima in je bil pozneje, ko izrazil unitarist in centralist, eden glavnih pobornikov in nosilcev JNS režima. V JNS je zavzemal vodilno mesto in je bil član ožjega izvršilnega odbora stranke.

Toda značilno za pokojnega Srškića je bilo, da se je kmalu potem, ko se je samoderžavo JNS zrušilo, pričel od stranke oddaljevati in je iz taktičnih razlogov nazadnje popolnoma zapustil tonačo JNS ladju. Nastopil je tudi z govori, v katerih je pričel JNS obsojati in se zavzemati za oživiljenje starih

strank. Morda je upal, da se mu na ta način zopet kako odpre pot v politično ospredje. Morda je res tudi iskreno spoznal vse grehe in politične zablode JNS-arskih režimov in njihovo škodo za državo. Toda med tem njegovim hotelem ali spoznanjem je ležala njegova politična preteklost, ki mu je onemogočala pot v sedanji ljudski demokratični režim. Zadnji dve leti se je v političnih krogih le redko čulo njegovo ime in je živel politično precej osamljen. Rajni Srškić je bil živahnega duha, kot politik zelo okreten in si je v osebnem občevarju znal pridobiti mnogo simpatij.

Naj počiva v miru!

Zadnji dnevi

Pokojni Srškić je že meseca marca bolehal na hrip. Te težave pa se je pozneje pridružil še vnetje možganske mreže in tej je tudi podlegel. Kritično stanje je bilo že pretekli četrtek. Toda to krizo je pokojnik prebolel. V agoniji je padel davi ob 3. Pokojnik zapušta svojo 85 let staro mater, vdovo Krunoslavo, dvorno damo, brata Dušana in Branka, sina Stjepo ter hčerki go. Ksenijo Divjak in gđc. Mico. Njegov pogreb bo jutri na državne stroške.

Vtis v Belgradu

Kakor hitro se je raznesla po Belgradu vest o nenadni smrti dr. Srškića, so v zgodnjih jutranjih urah pričeli prihajati v njegovo vilo številni njegovi politični znanci ter izrekli sožalje vdovi in ostalim članom rodbine. Med prvimi so izrekli sožalja Živković, Maksimović in Zivojin Lazić. Pokojnik je dosegel pred in med šestojanuarskim režimom višek svoje politične moči, ko je bil leta 1932 postal predsednik vlade. Za časa Srškičeve vlade so bili dr. Korošec, dr. Natlačen, dr. Kulovec in dr. Ogrizek internirani. Odlični propagator JNS za časa šestojanuarskega režima se je pozneje za vedno umaknil iz nje. Zapustil jo je za časa Jevtičevega režima, ko je nastopil odločno proti njegovim nasiljem. Čeprav se je sedanji predsednik JNS Živković na vso moč trudil, da bi ga spet pridobil zase in ga obdržal nadalje v stranki, se mu to ni posrečilo.

Belgrajski tisk

O delu pokojnika obširno poročajo tudi že današnje popoldanske časopise, med drugim »Pravda« in »Samouprava«.

»Pravda« omenja med drugim, da se je za časa šestojanuarskega režima pokazal kot konservativci in nasprotnik politične svobode. Dr. Srškić je izdal sedanji tiskovni zakon. Razen tega se je smatralo, da je bil pokojnik iniciator mnogih zakonodajnih reform v šestojanuarskem režimu. Poudarjalo se je stalno, da je dr. Srškić pripravil zakonodajne reforme, ki so takoj po ukinitvi vidovdanske ustave leta 1929 stopile v veljavo. Nadalje pravi »Pravda«, da se že iz teh podatkov vidi, kako zelo je bil delaven dr. Srškić. Bil je poslanec bosanskega sabora. Povezan je bil v najvišjih bosanskih družabnih sloji ter je vseboval vse karaktistike tega sloja. Te značilnosti so prihajale do izraza v vsem njegovem delu od začetka do konca njegove politične kariere. Ze kot mladenič se je v bosanskem saboru bavil z ustanovitvijo konservativne stranke. Po svojem značaju pa ni bil za politika ideologa pa tudi ne za politika borca. S svojimi bosensko-aristokratskimi pogledi in namerami je bil bolj politik salona, politik kluba kakor pa politik terena. Ni bil niti fanatik niti demagog. Po svoji naravi je bil zelo aktiven človek, politično zelo prožen. Malokoga je začudilo, ko je od prvih dni šestojanuarskega režima postal eden najodločnejših njegovih predstavnikov. Izgleda, kakor da je avtoritativni režim najbolj odgovarjal težnjam dr. Srškića, ki ni bil vzgojen v demokratiški politični šoli in tudi nikdar ni mogel biti iskren pristaša, a še manj borec za demokracijo.

S smrtjo dr. Srškića se danes bavi tudi glavni organ JNS »Samouprava«. Nekrolog bivšega voditelja bivših bosanskih radikalov je napisal sam član ravnateljstva »Samouprave« Stjepo Kobasica. V obširnem članku poudarja politično delavnost pokojnega. List piše: V zadnjem času je pokojnik v razgovoru s svojimi prijatelji javno govoril, da se je popolnoma umaknil iz današnje politike, toda odobravaj je politiko dr. Stojadinovića, prepričan, da je en edini človek, ki je dosegel sedanjemu času in politični situaciji. Dr. Srškić je umrl v polni moški moči in bo njegova smrt užalostila mnoge njegove osebnosti in politične prijatelje. Lepe in markantne postavbe, prijateljskega nasmeha ne bomo več videli, toda njegova dela nam bodo ostala neizbrisno v spominu.

Pred odločilnimi dogodki v sovjetski Rusiji

Aretacije, krvavi izgredi, poboji med policijo in vojsko...

Varšava, 12. aprila. Vesti, ki prihajajo iz Rusije, so take, da so rodile prepričanje, da ta država stoji pred zelo težkimi odločilnimi dogodki. Razumljivo je, da so vsjeto časopise popolnoma molče. Aretacije Jagode, ki je razburila vse protistalske elemente, je ustvarila položaj, ki ogroža ves politični in socialni sistem USSR, v kateri ljudje že itak trpijo od neuspelih petletke, dragine in korupcije.

Zopet sta Belka Rusija in Ukrajina, ki ju sovjetska vlada smatra za dve nepoboljšljivi gnezdi reakcije in separatizma, tisti, kjer morajo kmetje plačevati nejevoljo režima z obstoječim položajem. V Povolžju pa je v Samari prišlo do krvavega spopada med milico GPU in neko četo vojaške posadke, ki je dobila nalog, da aretirajo poveljnika tankaške GPU in znanega prijatelja Jagode, nekoga Karavškega. Med policijo, ki je štela okoli 200 mož, in vojaško četo, se je začelo pravo streljanje, na kar so se policisti umaknili na bližnje

Minister Janković napoveduje borbo proti komunizmu in zvišanje uradniških plač

Belgrad, 12. apr. AA. Osrednji učiteljski klub JRZ je imel večeraj popoldne v prostorih JRZ v Dečanski ulici svojo konferenco, na katero sta bila povabljeni tudi minister za gozdove in rudnike Janković in senator Smodej. Takoj v začetku je dobil besedo minister Janković in je med drugim dejal:

Mi smo lahko na to ponosni, ker interesi Jugoslavije in Italije zahtevajo, da živimo v dobrih odnosih. Ničesar ni, kar bi moralo med nami ustvariti spopade. Svetovna vojna je določila meje in one se morajo spoštovati z ene in druge strani. Prijateljstva, ki so nas prej vezala, so razširjena tudi na druge države.

Toda pri nas so na žalost ljudje, ki nas kritizirajo, ker v naši domovini ščitimo zunanji mir. So pri nas ti ljudje in pred nekaj dnevi so nabili po Belgradu letake v obliki spomenice. Pišejo, da je pri nas zunanji politični položaj isti, kot je bil leta 1914. Vendar pa nikdar nevarnost za vojno ni bila manjša, kot pa je danes. Ti gospodje so najbrž za vojno in zato naša zunanja politika ni dobra. Naj to ljudstvu odkrito povedo. Mi smo za mir in odkrito rečemo, da zunanji položaj nikdar ni bil boljši kot je danes.

Ti gospodje pripovedujejo, da naše ljudstvo nikdar ni živelo v težji gospodarski krizi. Gospodje, ali ti ljudje sedaj, ko smo zvišali cene poljedelskim pridelkom skoraj za 100%, tega ne vidijo. Ti gospodje zopet trde nekaj nesmiselnega. To se pravi, da ne žive z dogodki in zato tudi nimajo pravice govoriti o dogodkih. Poslužili so se komunistov, sicer z malim številom, ki so začeli na enem ali dveh mestih vzvikati »Naj živi zveza demokracije, ko se je predsednik Beneš vozil mimo njih. Ali mar demokracijo predstavljajo ljudje, ko pa se je v čisto svobodnih občinskih volitvah pokazalo, da ne zastopajo nikogar. Demokracija je volja ljudstva, toda ljudstvo jih je zapustilo in prišlo v jugoslovansko radikalno zajednico. Oni nimajo več pravice, da bi se šopirili z razpoloženji ljudstva. Tudi tuji listi so pisali, kako so opozicionalne srbske stranke s pomočjo komunistov manifestirale te dni za demokracijo. Nečemo komunistične demokracije! Mi se bomo v tej deželi borili proti komunizmu, ker smo videli, kaj je komunizem napravil v naši bratski Rusiji.

Poglejte, gospodje, to je, kar smo delali in oni nas za to delo kritizirajo. Mi smo šele na začetku izvajanja svojega programa. Ko urejamo ta vpra-

šanja, smo jih razrešili zato, ker so ta vprašanja najbolj nujna in najbolj važna. Uradniški stan je moral pred letom prenesti žrtev, ko so mu bile znižane plače. Doprinesel je to žrtev in ni ropotal. Mi bomo to upoštevali in brz, ko nam bodo razmere dopuščale, bomo z ozirom na dvig cen zboljšali uradništvo njegov položaj. Hočemo, da bi bil v naši državi vsak državljani zadovoljen. Demagoško je, če kdo pravi, da mora biti samo kmet zadovoljen, ali pa trgovec, ali pa obrtnik. Vsi državljani morajo biti zadovoljni. To je smisel dobre politike in jaz sem prepričan, da bodo kmalu vsi državljani šli za nami po tej poti.

Jaz vam ne bom govoril o vprašanju, o katerem se govori v naši državi že osemnajst let. Moram vam reči jasno, da se naši državljani že pred začetkom proračunske debate boje vseh govorov, ki jih bodo morali prečitati. Pravijo že vnaprej, da se bo govorilo o hrvatskem vprašanju in da se bodo razlagale teorije, ali so Srbi, Hrvati in Slovenci en narod ali ne. Že osemnajst let poslušamo te teorije, namesto da bi ustvarjali pogoje za to, da bi vsi državljani bili zadovoljni in imeli občutje, da je njihov interes, da živi v Jugoslaviji eden edini jugoslovanski narod. Narod se ne ustvarja z ukazi in tudi ne z ideološkimi teorijami, ampak z ustvarjanjem ugodnih pogojev za to, da ves narod čuti, da mora biti eden narod. V prvi vrsti je pogoj za to v pravičnosti, enakopravnosti in enakosti. Mi ne delamo razlik med pokrajinami po tem, ali je kdo Srb, Hrvat ali Slovenec! Gradeč samouprave postopoma napram vsem državljanom enako in brez razlik.

Če bomo delali tako, bomo znali oblikovati ono pravo občutje in usvariti jugoslovanski narod. V tem delu ne bomo žalili ničesar, kar je Srbu, Hrvat ali Slovenecu sveto. Gledati moramo samo na lepšo in boljšo bodočnost. Čas in taktično delo bosta iz naših otrok ustvarila odlične Jugoslovane, ne pa ideološke teorije. Velika in močna Jugoslavija pričakuje, da bo imela enoten in močan jugoslovanski narod. Jaz apeliram na vas ne kot člane JRZ, da vsi skupaj ne v interesu naše stranke, ampak v interesu moči in sile Jugoslavije in jugoslovanskega ljudstva delamo v tej smeri, v interesu nas vseh.

Nato se je predsednik Živko Jovanović zahvalil ministru za njegove lepe besede in podal besedo senatoru Smodeju, čigar govor so tudi vsi navzoči z veliko pazljivostjo poslušali. Tudi njemu se je predsednik lepo zahvalil.

Po španskih bojiščih

London, 12. apr. AA DNB: Angleška oklopnica »Hood« je davi že prispela v baskijske vode. S tem se dokončno potrjuje vest, da so angleške pomorske oblasti poslale to ladju v španske vode, da varuje angleške trgovske ladje ob španski obali.

Salamanca, 12. apr. AA. Havas: Uradno poročilo nacionalističnega vrhovnega poveljstva pravi: Severno bojišče: Na fronti 5. divizije ni bilo pomembnih dogodkov. Na fronti 6. divizije je sovražnik napadel naše postojanke pri Sigano, toda naše čete so ga zavrnile in je pusil na bojišče 15 mrtvih. Zajeli smo 7 sovražnikov.

Baskijska fronta: Pri Araldi smo pokopali 77 sovražnih trupel, ki so ostala na bojišču, ko smo odbili večerajšnji napad vladnih čet na teh postojankah. Na tem odseku je prešlo k našim četam okoli 20 milijonov v popolni vojaški opremi in 40 kmetov. Na fronti 8. divizije je bilo samo streljanje iz pušk in topniški dvovoj.

Avilska divizija: Sovražnik je ponovno napadel odsek Robledo de Cavel. Napad smo odbili. Sovražnik je pusil na bojišče 37 mrtvih, 56 pušk in mnogo vojnega materiala, ki ga še nismo vsega popisali. Sorrijska divizija: Na guadalajarski cesti smo odbili sovražni napad, pri čemer je posebno učinkovito delovalo naše avtomatsko orožje. Pri umiku so rdeči pustili na bojišču mnogo mrtvih.

Fronta armadne skupine pred Madridom: Rdeči so na tej fronti doživeli hud poraz. Po dolgi in zelo srditi topniški pripravi je sovražnik nekajkrat prešel v napad. Vse te napade smo odbili. Sovražne napadalne oddelke smo dobesedno uničili. 42 sovražnih napadov smo z našim ognjem popolnoma paralizirali. Zaplenili smo 7 tankov. Boj je bil posebno ogorčen pri Serodolu in pri Questi de la Perdise. Tu so pri napadu sodelovale zlasti tuje brigade, ki imajo imena kakor Lister, Khario in Dimitrov. V boj sta posegli tudi 54. in 58. kmetaska brigada. Od 16.000 mož, kolikor jih je sodelovalo pri tem napadu, jih je našlo smrt več ko 3000. V najusodnejšem trenutku napada so naše sile, ki branijo univerzitetno naselbino, prišle iz utrjenih jarkov, prepevajoč himno legije, in navallle na sovražnika z boka. S tem smo mednarodne brigade odbili, na begu so bile pa izpostavljene strahovitemu ognju svojih lastnih strojnici, ki so z naglim ognjem hoteli zadržati njihov beg.

Včerašnji dan je bil dan slave in zmage za naše čete pred Madridom in dan poraza za rdeče.

Južno bojišče: Poskuse sovražni napadov smo vdušili že v kali.

Zagrebska vremenska napoved: Lahno oblačno, topleje, padavine so mogoče.

Dunajska vremenska napoved: Zelo oblačno, nalivi dežja.

Zemunska vremenska napoved: Prevladovalo bo oblačno vreme, sem in tja utegne tudi nekoliko deževati. Temperatura brez posebne izpremembe.

kov, prepevajoč himno legije, in navallle na sovražnika z boka. S tem smo mednarodne brigade odbili, na begu so bile pa izpostavljene strahovitemu ognju svojih lastnih strojnici, ki so z naglim ognjem hoteli zadržati njihov beg.

Včerašnji dan je bil dan slave in zmage za naše čete pred Madridom in dan poraza za rdeče.

Južno bojišče: Poskuse sovražni napadov smo vdušili že v kali.

Reksisti poraženi

Bruselj, 12. aprila. AA. (Havas.) Po uradnih podatkih je prejel predsednik vlade van Zeeland 75,89% glasov, Degrelle 19,05%, belih in neveljavnih listov je pa bilo 5,05%.

S 275.840 glasovi je predsednik vlade Van Zeeland povečal na 21.644 glasov število, ki ga je dosegla koalicija treh vladnih strank s komunisti vred leta 1936. Degrelle je izgubil 16.255 glasov od števila, ki ga je dosegla tedaj koalicija reksistov, flamskih nacionalistov in drugih manjših strank. Če računamo samo glasove reksitov in flamskih nacionalistov, je izgubil 4479 glasov. Leta 1936. ni glasovalo 28.795 volivcev, večeraj pa je 10.657.

Kneginja Olga v Pariz

Belgrad, 12. apr. AA. Snoči ob 22.30 je Nj. kr. Vis. kneginja Olga odpotovala s topčiderske železniške postaje v Pariz.

Pogreb osme žrtve Storžiča

Tržič, 12. aprila.

Osmič smo že čuli ob velikem grobu besede: »Zemlja, vzemi, kar je tvojeja...« Osmi žrtev storžiške nesreče je legla v grob k večnemu počitku v Tržiču. Kakor običajno, se je okoli pol 6 zbrala pred občinsko hišo množica, da spremi k zadnjemu počitku pok. Vinka Lombarja. Pevci so mu zapeli tri žalostinke in turobno je odmevala godba po tržičkih ulicah. Cerkvene obrede je opravil domači župnik ob asistenci domačih in okoliških duhovnikov. Na grobu so mu izrekli slovo za občino g. Majeršič Janez, za Prosvetno društvo g. Smitek, za SPD Salberger Ladislav. Lahka mu bodi zemlja domača, njegova duša pa naj uživa rajsko veselje!

stavil tako izredno sodišče, to je dokaz, da ima dejansko oblast danes v rokah rdeča armada.

Kronika dogodkov v Rusiji se je obogatila z novo senzacijo. Poročali smo že, da se je zarota zoper Stalina odkrila po neprevidnosti nekega pljanega častnika, katerega je neka lahkomisljena ženska, ki je bila v službi Ježova, tako premotila, da ji je izdal zaroto, kateri je tudi on pripadal. Zensko so nekaj dni potem našli ubito v nekem hotelu, brez dvoma od kakšnega pristaša zaprtega Jagode. Sedaj pa je bil ta častnik v Kijevu sam ustreljen, in sicer od nekega častnika, ki pripada tajni policijski službi rdeče armade. To se je zgodilo v nekem lokalu, kjer je prišlo do prepiranja med stalinovci in antistalinovci, in je bil ustreljen še nek drug človek, ki je član tajne policijske špijonaže.

Zmaga armade

Maršal Jegorov je postal šef GPU

London, 12. aprila. b. »Daly Express« poroča iz Rima, da je v borbi med rdečo armado in GPU zmagala vojska Po 6-urni tajni konferenci v Kremlju, ki ji je predsedoval Stalin, je bil imenovan maršal rdeče vojske Jegorov za poveljnika GPU. Njemu ob strani stoji državni pravnik advokat Višinski in pa dosedanj šef GPU Ježov.

Slovenski problem v kočevskem glavarstvu

Pri letošnjem zasedanju banovinskega sveta je njegov član g. dr. Sajovic iz Kočevja podal izjavo, s katero pobija dolgoletno težnjo ribniškega in velikolaškega slovenskega prebivalstva, da se premešči sedež okrajnega glavarstva iz Kočevja v Ribnico. Seveda je zastopal nasprotno stališče g. banski svetnik Škrabec Stanko iz Ribnice, ki je s krepkimi razlogi podprl in pojasnil to težnjo slovenskega prebivalstva, ki je nad vsak dvom opravičena. Če bi šla ta zadeva v banskem svetu na glasovanje, smo uverjeni, da bi zahteva slovenskega prebivalstva v tem okraju dobila ogromno večino, če že ne soglasnosti. Mnenja smo celo, da bi se v tem slučaju tudi g. dr. Sajovic kot odlični Slovenec pridružil tej slovenski zahtevi in potrebi.

S tem je ta za slovenstvo v kočevskem okraju tako pomembna zadeva, ki jo je »Slovenec« zavrnil, da o vseh straneh osvetli, prestopila tudi parlamentarni prag in je postala ne samo ribniška ali velikolaška, ampak zadeva vsega slovenskega, ker je nujna potreba slovenstva v kočevskem okraju.

Slovenstva, pravimo, slovenstva v naši narodni državi! Saj menda nikjer ni tako nenormalnih razmer, kakor so v kočevskem okraju, da se morajo državljani v svoji narodni državi boriti za svojo narodnost. Povdarjamo: v kočevskem okraju je tako! In tako bo ostalo, dokler bodo še ljudje, in to tudi inteligentni »narodnjaki«, ki skomigajo pri tem prevažnem vprašanju z rameni, obupani, brez poguma in volje! Mesto da bi zavijali rokave, pljunili v roke, pa prišli za plug, pa stoji, gledajo in — dvomijo zaradi — ne vemo česa! Poudarjamo ponovno, da je to naš slovenski problem, četudi za danes vse druge razloge pustimo ob stran.

Po devetnajstih letih obstoja narodne države so Slovenci v kočevskem okraju v narodnem oziru tam, kjer so bili pod nemško avstrijsko oblastjo. S to razliko pač, da danes Slovenec opravi pri glavarstvu svoje posle v svojem jeziku, dočim jih je prej težko. Takoj po vojski je pač po Kočevskem zapihala nekoliko druga sapica. Nemci so začeli pošiljati svoje mesarske in trgovske pomočnike in vajence v Ribnico, da bi se pričutili slovenskega jezika, ker so slutili, da bi jim to utegnilo koristiti v obrti in trgovini. Toda kmalu so s tem prenehali, ker so videli, da njihovemu švabstvu ne preti nikak nevarnost, saj se jim za volilne glasove dajejo prekomerne narodne koncesije in da kočevski Slovenci kljub osvobođenju še radi po gostilnah in trgovinah švabčarijo. Slovenci so tonili v nemškem plitvem jezeru, ne morju, ker niso imeli slovenskega broda. Kot šibkejši brez narodne opore so prešli v defenzivo, kjer se motovili še danes. In to v — jugoslovanski narodni državi!

Gotovo je, da mora imeti tudi vsak okraj neko kulturno središče, odkoder izžareva na vso okolico blagodejen vpliv v vsakem oziru, tudi v narodnem. Tega kočevski okraj nima. Moč ima v Kočevju nemštvo, kjer Slovenec ne more dobiti narodnega podviga, pa naj je tudi vse uradništvo slovensko. V uradu se opravi svoje, pa mirna Bosna. Kulturni vpliv je zunaj urada, in ravno tega Slovenec v Kočevju ne dobi. Iz urada pada v nemško gostilno in prodajalno, in gre domu kot človek, ki se sam sebi zdi majhen in ponižan, brez narodnostnega poguma. Kaj čuda, če začne sčasoma skoro vsak Slovenec kočevčiti, če nima nikjer narodnostne opore?

Iz slovenske inteligence v Kočevju? Kdaj je nastopila solidarno za slovensko stvar? Znova spominjamo na zadnje občinske volitve. Razcepljena je bila v dva tabora. Vsa čast tistim, ki so šli v boj za slovensko listo. Toda koliko jih je šlo na volišče v nemškem območju! In tako je bila slovenska stvar tepena v — slovenskem Kočevju! Kje naj kočevski Slovenec potem dobi narodnostne opore in poguma? Potem pa tarnamo, da tone in tone v nemški — mlakil!

Kako drugače bi bilo, ako bi bilo glavarstvo v Ribnici! Tja bi prihajali kočevski Slovenci in, ko so opravili v slovenskem uradu, so prišli tudi v slovensko trgovino, obrt in družbo. Zavedali bi se, da so veja na močnem deblu, in bi šli navdušeni na svoj kočevski dom, oplojeni z zavestjo, da niso osamljeni in majhni. Ta zavest bi jim dajala tudi moč, da ne klonijo pred nemštvom v svoji deželici. Narodna zavest gre iz središča ven, pa ne iz središča, kakršno je Kočevje, ki je številčno sicer slovensko, po gospodarskih in zlasti kulturni moči pa nemško. Po premeščitvi glavarstva pa bi bilo vse, kako tudi temu prebivalstvu dati gotove ugodnosti, kakor uradne dni itd.

Nekateri se baje bojijo, da bi se s premeščitvijo glavarstva oslabilo slovenstvo v Kočevju samem. Statistika nas pa drugače uči. Po zadnjem ljudskem štetju je v občini Kočevje-mesto 2018 Slovencev in 1009 Nemcev, torej Slovencev točno dve tretjini ali 66,66%. Na podlagi tega razmerja po vsej pravici

Velik požar na Vačah

Vače, 11. aprila.

Gorskemu trgu Vače nad Litijo, ki slovi po izkopaninah iz keltske dobe, je pretela v soboto ponoči huda požarna nesreča, ki bi ga bila skoro upeljala, kakor pred 34 leti. Sredi noči, ko so ljudje, utrujeni od dela, trdno spali, je nenadno začelo govoriti o požaru. »Gori!« je odjeknil po trgu, bdeči ljudi iz spanja. Gorel je hlev posestnika Bistana Alojzija, p. d. Preskarja, v spodnjem delu trga, tam, kjer so hiše kar nakopičene in gospodarska poslopja pokrita s slamo. Ker je bilo poslopje leseno, ob straneh pa stela in nad hlevom slama, ga je na mah zagrnil plamen. Živine že ni bilo mogoče več rešiti. Takoj je bila v ognju tudi zraven stoječa hiša, iz katere se je nesrečna družina rešila skozi okno, ko se je že udarila streha. Močan veter od juga je vrzel plamen na staro Kotrbinovo hišo in na hlev; ostalo je le golo zidovje. Pogorel je tudi bližnji Tomeljev hlev, v katerem pa k sreči ni bilo živali. Obe hiši in trije hlevi so se užgali skoro v enem hipu, preden so mogli nastopiti domači gasilci, katerim so se kmalu nato pridružili še gasilci iz Kauders, Litije in Hotiča. Gašenje je bilo združeno z velikimi naporji, zakaj ogenj se je širil v okolico. Gorelo je že ostreje na šoli in gre združenim gasilcem vsa zahvala, da so preprečili nevarnost. Tudi brizgalne, ki so črpale vodo iz vaških vodnjakov, so izborno delovale. Vsa čast in priznanje našim vrlim orožnikom, ki so bili med prvimi na kraju požara ter so vso noč skrbno nadzirali reševalno delo, pa tudi domačemu g. župniku, ki je krepko pomagal pri gašenju.

Skupno škodo vseh teh pogorelecev cenijo na 100.000 Din, zavarovani pa so bili le za nizke svote. Kako je ogenj nastal, ni znano. Sodijo, da je bil podtaknjen. Verjetna je tudi domneva, da je zažgal kak nepreviden tat, ki je kradel ponoči pri Preskarju žito, shranjeno v skrinji na podu. Prav ta posestnik, kateremu je zgorela vsa živina: vola, kravi in telica, nadalje svinja, žito, obleka in vse gospodarsko orodje ter je iz goreče hiše komaj ubežal z družino smrti, je vreden vsega pomilovanja in ga priporočamo usmiljenim srcem.

imenujemo Kočevje slovensko občino. Ako odide z glavarstvom v Ribnico kakih 50—60 ljudi, se s tem narodnostno razmerje v Kočevju sploh bistveno ne spremeni. S tem pa bi tudi slovenski uradniki dobili novega elana in narodnega poguma, ker slovenski uradnik ni nikjer tako uboga para kot v Kočevju ter samo na to gleda, da pride čimprej stran, ako se ni slučajno zagledal v kako bogato Kočevčarico, s katero sam govori — nemško.

Drugeče pa je s Slovenci iz kočevskega sodnega okraja sploh. Tam je po istem ljudskem štetju 6736 Slovencev in 9121 Nemcev. Teh 6736 Slovencev je žrtvovanih nemštvo, ker nimajo slovenskega kulturnega središča in ne narodnostne opore, ki pa bi jo v polni meri našli v slovenski Ribnici. Znano nam je, da se vsaka slovenska družba, ki pride s Kočevskega v Ribnico, razveseli, kakor bi prišla z tujine v svojo pravo domovino, po kateri srce hrepeni. S prenosom glavarstva v slovensko središče bo kočevski Slovenec rešen in se bo zopet začel čutiti klenega Slovenca. Če tega, tako perečega in bolečega problema nismo znali rešiti ob prevratu z eno samo potezo, ga bodo gotovo pomagali vsaj sedaj rešiti vsi pravi — Slovenci!

Tako je 22.319 Slovencev iz ribniškega in velikolaškega sodnega okraja vabi v svojo sredo 6736 Slovencev iz sodnega okraja kočevskega, ki bi se objeli v narodnem bratstvu. Ta narodna armada 29.055 slovenskih prebivalcev bi ne imela dosti posla z 9121 Nemci. Vse drugo tarnanje zaradi slovenstva na Kočevskem je brezplodno. Torej glavarstvo v Ribnico, to je — slovenski problem tega okraja!

Grozovit umor stare kuharice

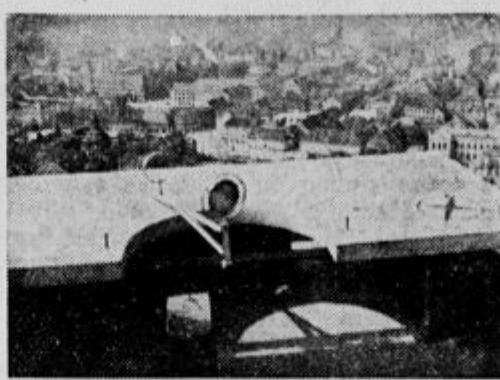
Na Javorju je neznan zločinec umoril župnikovo kuharico, ko je opravljala živino

Približno tri ure pod Ljubljano leži 513 m visoko nad morjem župnija Javor, ki šteje okrog 450 duš. Najbližja železniška postaja je Zalog, ki je oddaljena 10 km, pošto pa imajo Javorjani v Spodnji Hrušici, prav tam tudi orožniško postajo. V nedeljo zvečer se je v tej samotni župniji zgodil strašen zločin, ki je silno razburil vse župljane.

Cerkev in župnišče na Javorju stojita na samem, zato ima že 70 letni župnik g. Jernej Klince župnišče vedno zaprto iz strahu pred tatovi in podeželskimi potepuhi. Tudi preteklo nedeljo se je župnik zaklenil, medtem ko je njegova stara kuharica Josipina Martinčičeva že v mraku opravljala živino. Ker kuharice le predolgo ni bilo na-

Orientacijska naprava na ljubljanskem gradu

Tujsko-prometni svet za mesto Ljubljana je lansko leto postavil po inicijativi g. inspektorja Westra na stolpu gradu pripravo ki omogoča obiskovalcem gradu določiti imena vrhov gora, ki so vidne s te razgledne točke. Celo očaka Triglava ti pokaže kazalec.

Na marmornatih ploščah je označenih čez 70 važnejših vrhov, njih višina in oddaljenost. Cez zimo je bila naprava pokrita, sedaj pa, ko je nastopilo lepše vreme, je zopet izročena posetnikom v uporabo. Čeravno je naprava zelo solidno izdelana, se naprošajo obiskovalci gradu, da previdno ravnaajo s kazalci. Na priloženi sliki vidimo eno izmed obeh orientacijskih naprav, katere sta izdelali po načrtu kartografa Oskarja Delkina trvdri F. Toman in Besenčar.

zaj v župnišče, jo je župnik začel klicati, vendar se kuharica ni oglasila. Zato je župnik odklenil vrata in šel v hlev pogledat. Tam se mu je nudil grozen prizor. Ob kravi je ležala kuharica mrtva, imela je prebito glavo, ob truplu pa je ležala rovnica. Župnik je ves prestrašen prikladal vaščane, ki so takoj poslali po orožnike v Spodnjo Hrušico, kamor je skoro tri ure daleč. Orožniki so takoj odhiteli na Javor, kjer so začeli preiskavati, v ponedeljek dopoldne pa so o umoru obvestili državno tožilstvo v Ljubljani, ki je odredilo sodno komisijo, ki je takoj popoldne pod vodstvom preiskovalnega sodnika dr. Kresnika in sodnega zdravnika dr. E. Suherja odšla na Javor.

IZREDNI OBČNI ZBOR ŽUPANSKE ZVEZE

bo dne 16. aprila 1937 ob 10. uri dopoldne v frančiškanski dvorani v Ljubljani. — Vsi župani in odborniki, člani zveze, naj se obnega zbora, ki bo izredno važen, gotovo udeležijo. — Polovična vožnja je dovoljena.

Jugoslovanska katoliška esperantska zveza

Dne 8. t. m. je bil v Krekovem domu na Jesenicah ustanovni občni zbor Jug. kat. esper. zveze. Kljub temu, da je bil istočasno občni zbor nameščencev KID, se je udeležilo tega ustanovnega obnega zbora zadovoljivo število somišljenikov.

Predsednik pripravljalnega odbora g. Golobič je uvodoma poročal o gibanju katoliških esperantistov, ki so osnovali svojo mednarodno organizacijo že leta 1910 v Parizu. Danes ima ta organizacija svoje lige že v mnogih državah. Najmočnejša liga je na Holandskem.

V Jugoslaviji IKUE (Mednarodna katoliška organizacija esperantistov) do leta 1932 ni imela članov. Danes je pa že organiziranih 70 katoliških esperantistov, med katerimi zavzemajo teologi vidno mesto.

Pripravljeni odbor je letos sestavil pravila ter jih predložil državi oblasti v potrditev. Pravila so bila v kratkem času odobrena.

Po tem poročilu so se prečitela zvezina pravila, ki so bila soglasno sprejeta.

Za leto 1937 je bil izvoljen sledeči odbor: Golobič Peter, predsednik, g. Marin Duplančič, mizar v Splitu, prvi podpredsednik, g. Govekar Leopold, drugi podpredsednik, g. Lampič Stanko, učitelj na Jesenicah, tajnik, g. Stražisar Ludvik, blagajnik, odborniki: g. Centner Franjo, Osijek, g. Paršič Zore, teolog, Senj, v pregledni odbor pa sta bila

izvoljena gg. Brudar Martin, mojster KID na Jesenicah, in Jakomin Stanislav, Ljubljana.

Pri raznoterostih so se obravnavala razna vprašanja tako glede katoliškega časopisa »Espero Katolika« kakor tudi glede letopisa.

Na 19. mednarodnem katoliškem esperantskem kongresu, ki bo letos v Haagu na Holandskem, bo našo zvezo zastopal g. Golobič Peter, ki bo obenem po deželi imel predavanja o naši Sloveniji.

Prvi redni občni zbor zveze pa bo v Zagrebu o priliki narodnega esperantskega kongresa, ki bo 7. in 8. septembra 1937 v Zagrebu.

Zborovanje inženjerske zbornice

Ljubljana, 12. aprila.

V soboto je v Ljubljani zborovala inženjerska zbornica za Slovenijo. Zborovanje je bilo v magistratni dvorani. Predsednik ing. Pirkmajer je toplo pozdravil zastopnika ministrstva za zgradbe in bana g. načelnika ing. Skaberneta. Zborovalci so nato počastili spomin svojih dveh zaslužnih umrlih članov gg. ing. Šukljeja in ing. Sodnika.

V svojem poročilu je predsednik poudaril važnost novega zakona o pooblaščenih inženjerih, ki ga je narodna skupščina sprejela in ki pride sedaj še pred senat.

Iz poslovnega poročila, ki so ga člani sprejeli že pred skupščino in ki zato ni bilo čitano, posnemamo, da so zbornice posvetile največ pažnje vprašanju zakona o pooblaščenih inženjerih. Za vso javnost pa je zanimivo zlasti, da je ljubljanska inženjerska zbornica vodila akcijo za sestavo novega zakonskega osnutka o cestnih fondih. Ta zakonski načrt je sestavljen po načelih: vsaka banovina dobi svoj cestni fond, državni cestni fond pa naj samo pravično razdeli sredstva, ki jih more zbirati le država. Zbrana sredstva naj se uporabijo v prvi vrsti v oni banovini, v kateri so bila zbrana, služijo pa naj samo za moderniziranje obstoječih cest, da bodo ustrezale sodobnemu prometu. Kakršnokoli favoriziranje posameznih pokrajin na škodo drugih je onemogočeno s točnimi določili, da se smejo iz cestnih fondov financirati gradbena dela le na onih cestah, ki dosegajo določeno stopnjo prometa.

Vsa poročila je skupščina soglasno sprejela, enako je bil sprejet tudi proračun za tekoče leto.

Pri volitvah je bila soglasno izvoljena lista z nosilcem ing. Pirkmajerjem na čelu. V odboru so še: gg. inženjerji: Bleiweis, St. Dimnik, Josip Črnjač, Drago Fatur, Matej Kleindienst, Likar, Drago Mattanovich, Jos. Platner, H. Petrić, Franc Tomažič, A. Umek, Fr. Zupančič in M. Sušteršič iz Ljubljane, ing. Oman iz Maribora in 4 člani iz Splita. Predsednik nadzornega odbora je g. univerz. prof. dr. ing. Král.

Ob koncu skupščine se je ing. Skaberne v imenu ministarstva in bana zahvalil za pozdrave, s katerimi je bil sprejet od zborovalcev. Ing. Zupančič, narodni poslanec, pa je v svojem govoru priznal, da so v narodni skupščini glasovali proti zakonu o pooblaščenih inženjerih le oni, ki so hoteli pokazati opozicijsko stališče proti vladi, niso pa bili proti zakonu samemu. Teh poslancev je bilo kar četvero proti 173, ki so glasovali za zakon. Opozicijski poslanec ing. Zupančič je priznal, da je zakon res sodoben in da odgovarja sodobnim evropskim zahtevam.

Plačevanje občinskih davščin v proračunskem letu 1937/38 v Ljubljani

1. Hišne davščine. Iz tehničnih razlogov ne bo moglo dostaviti mestno poglavarstvo novih plačilnih nalogov vsem lastnikom hiš do 15. maja 1937, katerega dne dospe v plačilo prvi četrtletni obrok za leto 1937/38. Pozivajo se torej vsi lastniki in upravitelji hiš, ki ne bi pravočasno prejeli plačilnih nalogov, da akontirajo do 15. maja 1937 pri mestni blagajni ali pa po poštni položnici občinske hišne davščine v višini ene četrtine predpisa za proračunsko leto 1936/37.

2. Občinska davščina na vozila. Mestno poglavarstvo poziva vse lastnike kočij, gigov, brekov, osebnih in tovornih avtomobilov, avtobusov in motornih koles, da predložijo do najdalje 30. aprila 1937 mestnemu računovodstvu prometne knjižice svojih vozil ter poravnajo občinsko davščino za prvo četrtletje 1937/38 in morebitne ostanke za leto 1936/37. Posebno opozarja mestno poglavarstvo na dolžnost prijave lastništvo vozil iz ozemelj bivših okoliških občin, ki so bile priključene s 1. aprilom 1936 mestni občini ljubljanski.

3. Občinske davščine na potrošnje. Mestno poglavarstvo poziva lastnike gostilniških, zajtrkovalniških in vinočinskih obratov, da prijavijo do 15. aprila 1937 ravnanstvu mestnega trošarskega urada količino vina in piva, potočeno (zatošarjenega) v letu 1936., lastniki kavarniškij obratov pa, da prijavijo način svojega obratovanja. Mestno poglavarstvo opozarja, da so bili objavljeni podrobnejši podatki o vseh občinskih davščinah, takšah, dokladah in pristojbinah za proračunsko l. 1937/38, s razglasom o proračunu mestne občine ljubljanske za leto 1937/38. Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 191/26 A z dne 1. aprila 1937.

Redno plačevanje občinskih davščin ni le v interesu mestne občine, ampak tudi v interesu davčnih zavezancev samih, ker je lažje plačati ob terminu manjši znesek, kakor pa za večje razdobje višji znesek, poleg tega pa še zamudne obresti ter stroške, ki so v zvezi z opominji.

Autobusne zveze v Sav. dolini

Potreba nove avtobusne zveze? V številki prejšnje nedelje je bil na tem mestu objavljen dopis, ki nujno zahteva upostavitve nove avtobusne zveze Celja oz. Savinjske doline z Ljubljano po podjetju »Bistrica«; to podjetje sicer danes ne obstoja več, vendar obratuje na tej progi kot njegova naslednica »Avtoprometna zadruga« Ljubljana, katere lastnik je neki ljubljanski denarni zavod. Kolikor nam je znano, nova vožnja ne bi nudila tako idealnih zvez, kakor si jih obeta dopisnik. Avtobus ne bi dosegel pravočasno niti vlaka proti Dravogradu, niti v Celju vlaka proti Mariboru, Celje in kraji ob progi tudi nadalje ne bi imeli večerne zveze z Ljubljano, ker bi avtobus odhajal že sredi popoldneva. Neglede na to pa bi imela nova zveza zgolj konkurenčni značaj ter bi hudo prizadela obstoječo avtobusna podjetja, ki se že dolgo vrsto let trudijo za nemoten razvoj prometa po Savinjski dolini. Znano je, da prekomerna konkurenca ne koristi trajno nikomur, temveč povzroča le materialno propast vseh podjetnikov. Podjetniki ne morejo kriti niti tekoče režije, kaj šele stroške amortizacije vozov, ki se na naših cestah, katere komaj še zaslužijo ta naziv, od dneva do dneva bolj uničujejo. Posledica je obratovanje s starimi, izranžiranimi vozovi, ki razvoju tujeskega prometa, kateri v poslednjih letih v naši dolini tako lepo napreduje, le škodujejo, ne glede na to, da trpi zelo

tudi splošna varnost potnikov. Na prvi pogled bi torej izgledalo brezemiselnost in za Autoprometno za drugo samo škodljivo, da uvede novo vožnjo na progi, kjer obratujejo sedaj meštolna razen železnice že štiri avtobusna podjetja. Logično bi bilo, da obratuje, ako je res dana potreba, nova vožnja iz Ljubljane le do Vranskega ter se uredi njen vozni red tako, da ima v obeh smereh zvezo z vožnjami obstoječih avtobusnih podjetij. Vendar ima, kakor izgleda, stvar drugo ozadje. Avtoprometna zadruga namerna likvidirati, njen lastnik pa hoče, kot je za denarni zavod umljivo, za vsako ceno iztisniti za vozove in koncesije čim višjo kupnino. Njen zastopnik je na nekem sestanku interesentov poudarjal, da so vozovi res bolj v slabem stanju, zato pa so tem večje vrednosti koncesije. Tedaj ni prišlo do sporazuma oz. prodaje, ker navzoči interesenti še niso bili dovolj prepričani, da vrednosti koncesij odtehtajo slabosti vozovnega parka. Radi tega se sedaj trudi Avtoprometna zadruga, da uvede za vsako ceno novo vožnjo, ki ji daje na progi Ljubljana-Celje monopol, četudi bi z njeno uvedbo uničila eksistenco nekaj privatnih podjetnikov in njihovih nameščencev. Mnenja smo, da banska uprava, v katere rokah je končna odločitev v tej zadevi, ne bo pripustila tako socialne krivice.

— Pri zaprtju motnjah v prehavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef grenčice«.

Drobne novice

Koledar

Torek, 13. aprila: Hermenegild, mučenec; Ida, devica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla gospa Ivana Kunstelj, vdova po prisilniškem pazniku. — V ponedeljek je umrla gospa Marija Markelj roj. Gazulli, vdova po prof. in direktorju učiteljskega v Kopru. Naj počiva v miru! Zalujocim naše iskreno sožalje!

† V Ljutomeru je v nedeljo umrl g. Frane Repič, trgovec in lastnik pogrebnega zavoda. Pokopali ga bodo danes ob 4 popoldne na ljubljanskem župnem pokopališču. Naj mu sveti večna luč! Zalujocim naše iskreno sožalje!

† V Gradcu je 10. t. m. umrla gospa Pavla Suttner roj. Rus, soproga bivšega ljubljanskega urarja in draguljarja. Pokopana bo danes, v torek, v Gradcu. Naj v miru počiva! Zalujocim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Iz sodnopisarske službe. Za uradniške pripravnike X. položajne skupine so imenovani pri sodiščih dnevničarji-zvaničniki: Josip Sever, okrajno sodišče v Dol. Lendavi, Marija Erbenkova in Milena Homarjeva, obe pri okrajnem sodišču v Ljubljani, Martina Grčarjeva, okrajno sodišče v Kranju, Marija Hrstova, okrajno sodišče na Brdu. Vsi na lastno prošnjo. Po službeni potrebi je imenovan za uradniškega pripravnika pri okr. sodišču v Kranjski gori Mirko Rihar, sedaj dnevničar-zvaničnik v Ljubljani.

Pomladna
moda
za damo
in gospoda

Manufaktura **SOUVAN**

— Našim obrtnim mojstrom. Letos imamo v gluhonemnici več gojencev in gojenk, ki bodo dovršili svoje šolanje, pa bi se radi posvetili kakšni obrti. Vsi so dobri, ubogljivi in pošteno, toda večinoma sirote, ki nimajo nikogar, da bi se zavzel zanje. Stari so od 15 do 17 let in telesno dovolj razviti. Redki so pri nas mojstri, ki so se že kdaj odločili sprejeti gluhonemnega vajenca ali vajenko. Stori to morda bolj iz sočutja nego iz spoznanja, da je gluhonemec izvrstna delovna moč, ki v marsikaterem pogledu odtehta polnočutnega človeka. V kolikor mu je pomanjkanje sluha težka ovira, ima pa zato izreden dar opazovanja. Odkazano delo izvrši z največjo vestnostjo in natančnostjo ter se resnično izživlja v njem. Šola mu daje dovolj podlage, saj se je naučil v njej z živim govorom domalega vseh onih predmetov, ki jih nudi osnovna šola. Tisto malo potrpljenja, ki ga mora mojster imeti skraja s takim vajencem, dokler se ne privadi na njegov govor, pač ni nikakoli breme. Zato pa vam je kasneje tak vajenec vdan in hvaležen, da takega med polnočutnimi le redko najdete. Vsa podrobnejša pojasnila daje Podporno društvo za gluhonemne mladine v Ljubljani, Zaloška cesta 5, ali pa ravnateljstvo gluhonemnice v Ljubljani.

— Šestdesetletnik svojega obstoja praznuje letos prostovoljna gasilska četa v Sv. Lovrencu na Pohorju. Ta svoj jubilej bo proslavila dne 4. julija z blagoslovitvijo novega prapora. Istočasno bo ta dan delni pokrajinski zlet, ki naj na naši skrajni severni meji združi gasilske borce. Naše društvo je tudi odlikoval minister za telesno vzgojo s tem, da je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo nad našo proslavo ter se bo prireditve po možnosti tudi osebno udeležil. Vljudno prosimo vsa bratska društva v bližini in daljni okolici, da ta dan ne prirejajo sličnih prireditev in se naše proslave v čim večjem številu udeležijo.

Vsakemu ni mogoče iti
o kopališče,
vendar

more vsak žrtvovati Din 100.— (20—25 velikih steklenic) ter mesec dni piti mesto druge vode našo znamenito

RADENSKO
z rdečimi srci!

— Krasni izleti! — »Putnik« v Belgradu prireja za pravoslavne velikončne praznike dve veleinteresantri potovanja: od 28. aprila do 4. maja: v Južno Srbijo, in drugo potovanje v Grčijo (poset Soluna, Sv. Gore in Aten). Izletniki iz Slovenije uživajo polovično vožnjo do Belgrada in nazaj. Vse ostale podrobnejše informacije pri »Putniku« v Mariboru.

— Dostavljanje avionskih pošilk. Direkcija pošte, telegrafa in telefona razglasa: Prejemniki avionskih pošilk se pritožujejo, da prejemaajo z zračno pošto poslano pisemsko pošiljke z zamudo. Tem zakasnitvam je največkrat vzrok ta, da prihajajo zrakoplovi po odhodu pismonoš na redno dostavo, zaradi česar čakajo take pošiljke, če niso bile oddane kot ekspresne, do popoldanske dostave ali celo do drugega dne. Zainteresirane stranke pa lahko zahtevajo, da se jim avionske pošiljke takoj po dohodu dostavijo po posebnem dostavljanju, če se pismonoš obvežejo, da bodo plačale ob prejemu avionske pošiljke pristojbino za ekspresno dostavo v znesku 3 dinarjev. Zato vabi direkcija stranke, ki žele, da se jim avionske pošiljke ekspresno dostavijo, naj se zglašijo na glavni pošti v Ljubljani, kjer bodo podpisale izjavo, da se obvežejo plačevati ekspresno pristojbino.

— »Putnik« v Mariboru prireja v nedeljo, dne 18. aprila 1937 z novim, najmodernejšim luksuznim avtokarom izlet v Zagreb na »Zagrebački Zbor«, kjer bo ta najlepši voz, kar jih premore Jugoslavija, razstavljen od 9—17. S tem avtokarom se bo izvršila razna potovanja »Putnika« v Mariboru: v Pariz na svetovno razstavo, v Rim, Benetke, na itali-

jansko in francoske Riviero, v Budimpešto, na Dunaj, po Jugoslaviji, Nemčiji, Češkoslovaški, v Dolomite, na Grossglockner itd., kjer bo nedvomno častno zastopal naš turizem. Vse informacije za potovanja pri »Putniku« v Mariboru.

— Orožniški polkovnik Bogomil Rumler, ki je služboval od 1918. leta pri vrhovnem orožniškem poveljstvu v Belgradu, se je v noči od 11. na 12. t. m. ustrelil v svojem stanovanju. Pokojnik je bil znan tudi v Sloveniji, ker je bil večkrat v tukajšnjih krajih na inspekcijskih potovanjih.

— Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolico, ki jo doseže z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.

Ogl. reg. S. br. 80474/33.

— Samomor orožniškega komandirja. V Toplicah na Dolenjskem se je v ponedeljek zjutraj ob pol treh ustrelil tamkajšnji orožniški komandir Milan Popovič, doma iz Stenjevca pri Zagrebu. Star je bil 39 let. Prepeljal so ga takoj v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji, kjer so ga operirali, vendar pa ni upanja da bi ostal pri življenju. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano. Zadnji čas se je izogibal vsake družbe.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani priporoča sledeče knjige: Haug, Seele Mariens. Eine Deutung ihrer Seelentiefen in sieben Predigten. 92 str. vez. 39 din. — Höck, Denn Dein ist das Reich. Sieben Rufe in die Zeit. 187 str. vez. 46 din. — Kuss, Die Theologie des Neuen Testaments. 412 str. vez. 66 din. — Lang, Christus in unserer Mitte. 125 str. vez. 30 din. — Laros, Neue Zeit und alter Glaube. 266 str. vez. 34 din. — Müller, Maria zu lieben. Marienpredigten. 213 str. vez. 62 din. — Noppel, Aedificatio Corporis Christi. 210 str. vez. 32 din. — Schnürer, Katholische Kirche und Kultur in der Barockzeit. 804 str. vez. 150 din. Schütz, Gott in der Geschichte. 292 str. vez. 120 din. Sträter, Die Seele der Gottesmutter. Ein Blick in das Gedankengut der Marienverehrung. 204 str. vez. 44 din. — Vorspel, Das Geheimnis der Mutter. Marienpredigten. 104 str. vez. 22 din.

— Brezskrbno uživajte vse lepote narave, ogledate si najznamenitejše kraje tu- in inozemstva, vozite se izredno udobno v krasnih, luksuznih avtokarih, po najugodnejših pogojih ob priliki izletov »Putnika« v Mariboru. Izbran spored: svetovna razstava v Parizu, italijanska in francoska Riviera, Rim, Benetke, Budimpešta, Dunaj, krožna potovanja po Jugoslaviji, Nemčiji, Češkoslovaški, na Grossglockner, v Dolomite itd. Zahtevajte prospekt in informacije pri »Putniku« v Mariboru in Celju. Pohitite s prijavi!

— K nesreči Andreja Virnika. »Slovenec« je v petek poročal o tragičnem dogodku, ki se je pripetil za tobačno tovarno, kjer je postal žrtev nesreče mladi Andrej Virnik, dijak trg. akademije. Pogreb tragično umrlega mladeniča je bil v soboto ob veliki udeležbi svojcev, sošolcev ter prijateljev. Pogreba se je udeležil tudi proforski zbor trg. akademije z ravnateljem g. Pirjevcem ter razrednikom g. dr. Svetelom na čelu. Naknadno izvezo, da pri smrti Andreja Virnika ne more biti govora o samomoru, marveč gre zključno za nesrečen primer.

— Še bo deževalo, dovolj bo še vremenskih nepravil, toda to našo kožo ne skrbi — saj jo čuva hormonska krema Cimean!

— PUTNIK priredi od 23. do 26. t. m. izlet z avtobusom v Milano na milanski sejem. Potuje se z kolektivnim potnim listom. Prijave do 20. t. m. Cena vožnji, za vse aranžmane, izlete in vodiče 955 Din. Informacije v biletarnicah »PUTNIK«, Gajeva ulica in hotel »Metropol«. V Kranju trafika »Komatar« vis-a-vis hotela Stara Pošta. V Trzinu autopodjetje Gorican.

— Da boste stalno zdravi je potrebno da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Ljubljana

V ponedeljek 12. aprila

Gledališče

Drama: Torek, 13. aprila: Zaprtlo. — Sreda, 14. aprila: »Matura«, Red Sreda. — Četrtek, 15. aprila: »Simfonija«, Red A. — Petek, 16. aprila: »Med štirimi stenami«. Red C. — Sobota, 17. aprila: »Matura«. Izven.

Opera: Torek, 13. aprila: Zaprtlo. (Gostovanje v Celju: Travata) — Sreda, 14. aprila: Zaprtlo. — Četrtek, 15. aprila: »Ero z onega sveta«. Red. Četrtek. — Petek, 16. aprila: Zaprtlo.

Predavanja

Zanimivo skioptično predavanje s slikami Avstrije, Nemčije, Belgije, Francije, Švice in Italije ob priliki pripravljanih izleta v Pariz priredi 14. in 16. aprila ob 20 v dvorani »Sloge« v poslopju Ljubljanskega dvora v Ljubljani, Prazakova ulica, Združenje železniških uradnikov, na katerega vabimo. Predava g. Jože Jenko.

Predavanja

Prijatelji planin! Janko Mlakar, bo drevi ob 8 predaval v novi frančiškanski dvorani v okvirju Frančiškanske prosvete o svojih turah na Mont-blanc in Jungfrau. Predavanje bodo ponazorovale krasne skioptične slike. Pred in po predavanju planinska glasba! Rezervirajte si pravočasno sedeže po 3 in 4 Din v predprodaji v pisarni Pax et bonum (frančiškanska pasaža).

V sredo, dne 14. t. m. predava v vrsti javnih razprav, ki jih prireja ljublj. sekcija Proforskega društva univ. prof. dr. Lj. Hauptmann iz Zagreba o zgodovinskih temeljih nacionalizma. Začetek ob osmih zvečer; dvorana OUZD na Miklošičevi cesti; vstop prost.

Sestanki

Dekliški odsek prosvete Ljubljana — mesto ima drevi ob 8 redni sestanek v Gospodarski zvezi I. nadstr., Tyrševa cesta. Novinke dobrodošle.

Kino

Kino Kodljevo. Nesmrtni gosli (Stradivari) Gustav Fröhlich. Cene znižane.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 4; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, in mr. Gartus, Moste.

Naša se je damska usnjata rokavica (desna) in se dobi v upravi »Slovenec«.

1 Maša zadušnica za pok. g. Leopoldom Rozmanom bo v četrtek dne 15. t. m. ob 6 zjutraj v šentpeterski cerkvi.

1 Predprodaja vstopnic za koncert Blaža Arnelca dne 19. t. m. je pri blagajni kina »Union«. Naša javnost kaže že dosedaj izredno zanimanje za ta koncert, ki bo prvi te vrste v vsej zgodovini slovenske reproduktivne glasbe. Blaž Arnelc si je s svojimi dosedanjimi skladbami ustvaril že tako velik sloves, da ga moremo s mirno vestjo všteti med vodilne slovenske skladatelje. Je eden izmed redkih, ki se niso ustrašili težkega in dolgoletnega dela, da so ustvarili originalne simfonične in orgelske skladbe ter tako obogatili slovensko glasbeno literaturo in kulturo. Izvajalec na koncertu imajo sama priznana imena, saj je na pr. dirigent g. Ivan Brezovšek dosegel v Evropi že tako velik ugled, da je bil te dni povabljen na gostovanje v Berlin. Ljubljansko in drugo občinstvo opozarjamo na ta edinstveni koncert.

1 Vse telefonske naročnike na področju pošte Ljubljana 1 opozarjamo, da poteče 15. aprila rok plačila telefonske naročnine. Vplačila se vršijo na dostavljene čekovne položnice. Naročniku, ki zamudi rok vplačila, se telefon izključi iz prometa dne 16. aprila, za zopetno vključitev pa mora plačati takso 100 Din. V slučaju, da je naročnik čekovno položnico izgubil, jo lahko reklamira pri pošti Ljubljana 1, telefon 37-07.

Blago za

damske
plašče

Naivečja in najlepša
izbera in najsolidnejše cene!

A. Žlender

Ljubljana - Mestni trg 22
Vas postreže najbolje!

1 Proizvajalci, zavezani skupnemu davku na poslovi promet, morajo po določilih spremenjenega drugega odstavka čl. 4 uredb o skupnem davku na poslovni promet, št. 16.100 z dne 14. marca 1931 (gl. Službeni list kos 28 z dne 7. aprila 1937, stran 240) prijaviti pristojni davčni upravi interesne skupnosti, ki že obstoje do konca aprila 1937, po tem roku na novo nastale pa v 15 dneh od dneva njih nastanka. Interesna skupnost med proizvajalcem in drugo pravno ali fizično osebo obstoji vselej, kadar znaša dobava drugi osebi več ko 15% skupne količine ali proizvodne vrednosti blaga, ki ga proizvajalec da v enem letu (koledarskem ali poslovnem) v promet v območju kraljevine. Da obstoji takšna interesna skupnost, mora prijaviti proizvajalec pristojni davčni upravi najkasneje v mesecu dni po preteku vsakega (koledarskega ali poslovnega) leta. Proizvajalec, ki ne prijavi v določenem roku, da obstoji interesna skupnost po drugem in tretjem odstavku tega člena, se kaznuje v denarju od 50.000 do 300.000 Din. To kazni izreka prvo stopnja davčne oblasti, kazen pa ne izključuje posebne kazni zaradi davčne utaje. Če podatke proizvajalec v takšni svoji prijavi netočne podatke je postopati po določbi poslednjega odstavka člena 18 te uredbe; razen tega pa odgovarja proizvajalec tudi zaradi davčne utaje. Šef davčne uprave: Predika.

1 Cestni promet pred glavno pošto. Vprašanje ureditve cestnega prometa za množične voznike pasante pred glavno pošto bo najbrž končno urejeno. Včeraj sta se sredi cestnega križišča pojavila 2 prometna stražnika, ki sta v prvi vrsti vzela na piko razne pasante. Poprej so ljudje to križišče prečkali po svoji mili volji. Sedaj je uveden strog red, kako ima pasant prečkati križišče, ko hoče iti z ene strani na drugo. Stražnika sta ustavljala pasante in jih poučevala, kako morajo pasirati križišče. Kdor hoče n. pr. izpred glavne pošte oditi na Tyršovo cesto pred Ljubljansko kreditno banko, mora v prvi vrsti najprej do Slona in potem v prvi vrsti do banke. Kdor hoče od Bate k Slonu, mora najprej do glavne pošte in potem k Slonu. Ljudje se bodo pač po malem navadili cestnega reda, kajti doslej so vseprek skakali brez križišče.

1 V bufetu »Rio« pristna dolenska, štajerska, dalmatinska vina. Liter Din 10 dalje. Cez ulico ceneje!

1 Prometna nesreča na Zaloški cesti. Pri trdnici s kurivom Fran Jezeršek zaposleni hlapec S. je 7. decembra lani vozil po Zaloški cesti 4 tone premoga. Z naloženim vozom je s ceste krenil v stran proti trdnici na skladišču. Na vogalu pa je postavljena ob ograji hodnika časopisna deska. V usodnem trenutku so 3 čitatelji bili zaverovani v »Ponedeljskega Slovenca«. Hlapec je tako ne previdno zavil, da sta konja z ojesom pritisnila državnega upokojenca Pavla Stravnika ob deskin kol. Voznik je sicer hitro konja nazaj potegnil. Pritisk ojesa pa je bil silovit. Stravnik je zastokal in se potem sesedel na kup snega. Moral je oditi v bolnišnico, kjer je 13. decembra podlegel poškodbam. Pri nesreči je dobil Stravnik hude poškodbe, zlomljena so mu bila rebra, počila pa so mu zaradi pritiska celo jetra. Državni tožilce je hlapec obtožil zaradi prestopka ne previdne vožnje in zoper varnost javnega prometa po § 205 k. z. Obtoženi je zanikal vsako krivdo in se izgovarjal, da je poškodovanec sam bil kriv nezgode. Sodnik-podredni g. Fran Gorečan je po 3 razpravah včeraj hlapec obsodil na 4 mesece zapore, pogojno za 2 leti. Plačati pa ima okoli 2300 din Stravnikovi vdovi za razne stroške.

Plui

Sod vina so ukradli. V Turškem vrhu v Halozah je te dni gorela vinčarija posestnika Čuša Mihaela iz Mezgovcev. Gasili so sosedje in pri tej priliki so tudi sode, polne vina, reševali iz kleti goreče hiše. Te ugodne priliko seveda niso pustili neizkoriščene nekateri uzmoviči, ki so, ker je bila gneča okrog goreče hiše velika, na spreten način izmaknili polovnjak vina. Vendar tatvina ni mogla ostati dolgo neprikrita in orožniki, ki so bili kmalu po tatvini poklicani na pomoč, so tatove skoro izsledili. Posestnik Čuš trpi kljub temu precejšnjo škodo od požara.

Žrtev bojevitih sosedov. V Gruskovju, obč. Podlehnik, je bila te dni v nekem vinotoču zbrana večja družba. Prišli so tudi gostje iz sosedne Hrvaške. Ker je bilo vino dobro in močno, so kmalu postali vinjeni in ni dolgo trajalo, pa se je vnel prepri med sosedji iz Hrvaške in domačini. V splošnem metežu, ki se je iz tega prepria razvil, so pokali tudi samokresi. Nesreča je hotela, da je strel iz samokresa zadell 35 letnega Drevenška Matevža v desno nogo. Drevenška so prepeljali v puško bolnišnico, kjer so zdravniški ugotovili, da je rana postala radi infekcije smrtonosna in da skoraj ni upanja na okrevanje ranjenca. Drevenšek je poročen in oče šesterih nedolnih otrok.

V boj za naše časopisje!

Maribor

m Poročila sta se v Lenu na Pohorju bivši popularni član plavalne sekcije SSK Maratona, šolski upravitelj v Lenu g. Milan Jandi in učiteljica gđ. Danica Lah. Mlademu paru naše iskrene čestitke.

m Zalostna usoda novega labuda. Ribnik v mestnem parku oživljata dva lepa labuda, ki ju je nabavilo Olepševalno društvo. Letošnjo zimo pa je labudja samica poginila in društvo jo je dalo nagačiti, da pa ne bo samcu preveč dolgčas, pa mu je kupilo mlado družico na Dunaju ter jo spustilo na ribnik. Labudji »Dunajčanki« pa v Mariboru menda ni preveč ugajalo, ker se je lepega dne kar dvignila v zrak ter odletela. Pri Dupleku so jo na tamošnjih mrtvih rokavih Drave zopet zasledili ter uprizarili na begunega velika lov, vendar se ni posrečilo, da bi jo prijeli. Ogromna bela ptica se je zopet dvignila v zrak ter odletela v neznan smeri. Olepševalno društvo je zaradi tega naročilo na Dunaju novo samico, ki je že prispela. Iz previdnosti so ji pa peruti postrigli, da ne more odleteti. Usoda pobjeglega labuda pa se je nenadoma sedaj pojasnila. Pojavil se je nenkrat v Mariboru, pa že mrtev. Prinesel ga je k nagačevalcu Valnerju lovec grofa Atemsia iz Slovenske Bistrice, ki ga je ustrelil na nekem tamošnjem bajerju. Lovec pravi, da ni vedel, na kakšno ptico strelja. Olepševalno društvo ima precejšnjo škodo, ker stane labud 1000 din.

m Mariborski poštarji so svojo tombolo zaradi slabega vremena preložili na prihodnjo nedeljo, 18. aprila popoldne.

m Umrla je v splošni bolnišnici 71 letna zabeznica Julijana Kjuder. Naj počiva v miru!

m Šahovske novice. V nedeljo se je igrala šahovska tekma med šahovsko sekcijo SSK Maratona in šahovskim klubom »Triglava«. Tekma, ki je bila v prostorih Maratona v Sodni ulici, se je končala z zmago Maratoncev v razmerju 5½ : 3½. — Šahovski turnir za prvenstvo Maribora se prične drevi v kavarni Central. Po šrebanju takoj pričetek prvega kola. Prijave se še sprejemajo.

m Mariborski otok se že pripravlja za svojo letošnjo sezono. Mestni delavci so včeraj pričeli s čiščenjem kopališčnih bazenov in naprav ter z urejevanjem nasadov na otoku.

m »Dolarska princeza« — popularna Fallova opereta — bo poslednja operetna novost v letošnji gledališki sezoni. Režijo vodi kot gost Josip Povhe.

m Ljudska univerza. Zaradi pedagoške tedna ni prireditve od 12. do 17. aprila. V ponedeljek 18. aprila predava režiser ljubljanskega gledališča g. Ciril Debevec o borbi za narodno gledališče.

m Posestne izpjembe. Vogrič Marija in Jak Franc sta prodala hišo št. 32 v Tomšičevi ulici špediterju Vellacherju za 300.000 din. Šprinčnik Marija je prodal hišo v Koseskega 117 Ivanu Šprinčniku za 23.000 din. Prodaje hiše na Slomškovem trgu št. 6, ki jo je združna Zadruga donosila zdravniku dr. Krausu, komisija za trgovanje z nepremičninami v obmejnem pasu, ni odobrila.

Obiščite v Mariboru prvovredni
restavrant VELIKE KAVARNE.

m Samomor 83 letnega starčka. Na Velki si je vzel življenje 83 letni preužitkar Jakob Senekovič. Starčka je našel njegov sin obesnega na skednju. Kaj je gnalo starčka v smrt, ni znano, verjetno pa je, da se mu je omračil um.

m Vpis v davčno knjižico ponaredil. Posestnica Marija Perbat na Pobrežju je poslala svojega sina Rudolfa v Maribor na davkarjo z davčno knjižico, da plača zaostali davek v znesku 78 din. Fant pa je kar sam ponaredil v knjižici vsi davkarje, denar pa je zapravil. Mati je mislila, da so davki plačani, pa se je zelo začudila, ko jo je davkarja rubila. Rudolf Pernal pa je zaradi tega vpisa prišel pred sodnike, ki so mu prisodili dva meseca zapore, pogojno za 2 leti.

Celje

c Iz delovanja krajevne protituberkulozne lige v Celju. V četrtek zvečer je bila seja krajevnega odbora protituberkulozne lige v Celju. Razpravljali so predvsem o organizaciji protituberkulozne tedna, ki bo v Celju od 2. do 8. maja t. l. Izvoljen je bil tudi pripravljalni odbor. Podeljenih je bilo nekaj podpor jetičnim bolnikom — Akcija za zavetišče za jetične počasi napreduje. Občinstvo prosimo, naj inkasantov mestne elektrarne pri pobiranju prostovoljnega dinarja ne odklanja. Vsak dobi od inkasanta nabiralni listek kot potrdilo.

c Šahovska simultanka. V nedeljo ob 2 se je pričela v vrtni dvorani hotela Evropa šahovska simultanka znanega šahista g. Iva Lešnika, ki ga pritevajo najboljšim jugoslovanskim šahistom. Proti Lešniku je nastopilo 30 izbranih celjskih šahistov, ostali prijavljenci pa so se udeleževali kot kibici. Lešnik je igral v zelo hitrem tempu in je v razmerno zelo kratkem času treh in pol ure absolviral borbo. Končni rezultat je za celjske šahiste kakor za Lešnika jako časten. Dobil je 18 partij, izgubil 8, remiziral pa 4.

c Smrtna kosa. V celjski javni bolnišnici je umrl v nedeljo 11. aprila Martin Dren, 56 letni posestnik iz Petrovč. — Zadet od kapi je umrl v soboto v Celju ing. Abelman Theodor, 69 letni generalni direktor Teereg, doma z Dunaja. Prepeljan je bil na Dunaj, kjer bo pokopan. N. v m. p.

c Namesto venca na grob pokojnega računskega svetnika Kalana Franja sta darovali trdnica Franz Zangger in rodbina Fr. Rebeuschegg po 100 dinarjev mestnemu ubožnemu svetu, za kar se jima ta najiskrenejše zahvaljuje.

c Mestno poglavarstvo v Celju opozarja lastnike psov na pravilnik o posesti psov in pasjem davku, na podlagi katerega mora lastnik prijaviti v času od 1. do 15. aprila vsakega leta nad 3 mesece starega psa pri upravni občini, v kateri se pes nahaja. Za tekoče leto se rok za prijavo psov izjemoma podaljša do vseheta 20. maja. Prijave je oddati pri mestnem računovodstvu, kjer se dobe predpisane tiskovine.

c Kino Metropol prinaša danes ob 16.15 in 20.30 zadnjikrat »Kreutzerjeva sonata« (Die Kreutzer-sonate). Ob 18.15 »Noč v operi«.

Zagorje

Električna zadruga je imela v nedeljo občni zbor. Udeležba je bila še posebej velika. Odbor je ostal stari, ki je prejel za svoje poslovanje s strani članstva zaupnico. Čule pa so se pritožbe zaradi ponovnega revidiranja električnih števec po meroizkusnem uradu, ker je pregled združen z znatnimi stroški.

Nestrudni voditelji »Prosvetnega društva« so pripravili za nedeljo popoldne in zvečer mladinsko igro »Čarobni zvoncek«. Za slične mikavne igre se še priporočamo! Za nedeljo, dne 25. aprila pa pripravljajo gostovanje naših igralcev na Izlokah, kjer bodo v režiji g. Campe uprizarili na zlom »Kadar se utrga oblak«.

Lesna konferenca na Sušaku

V soboto, dne 10. aprila t. l. je bila na Sušaku dobro obiskana konferenca predstavnikov lesne industrije in trgovine, zastopane po Zvezi industrijcev za dravsko banovino, Združenju industrijcev za savsko banovino, Zvezi industrijcev in trgovcev gozdnih proizvodov, Zagreb ter Zvezi lesnih industrijcev in trgovcev Sušak. Konferenci je predsedoval g. dr. Ernest Rekar, industrialec iz Jesenice.

Po poročilih, ki so jih predložile posamezne organizacije, in po izbrani razpravi so bili sprejeti soglasni sklepi v vseh aktualnih vprašanjih, zlasti pa v tehle:

1. Z ozirom na Uredbo o organizaciji Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine se je ugotovilo, da bi izvajanje onih določb te Uredbe, ki se nanašajo na reglamentiranje izvoza proizvodov lesnega gospodarstva, pomenilo za lesno industrijo nepotrebnih in škodljivih ovir za svobodno poslovanje in inicijative. Zato bodo naprosili kr. vlado, da one določbe te Uredbe, ki bi se mogle uporabiti za reglamentiranje proizvodnje in izvoza lesnega gospodarstva, razveljavi.

2. Izkušnje so dokazale, da sistemi kontingeniranja, preferencialov in kliringov niso nikomur prinesli koristi, temveč so samo ovrnili normalni razvoj mednarodne izmenjave blaga kot glavni predpogoj za normaliziranje gospodarskih prilik na svetu. Ta sistem je na umeten način usmeril mednarodno trgovino na nenaravna pota ter je povzročal ceno na škodo potrošnikov, obenem pa zmanjšal izkupiček na škodo proizvajalca.

Te izkušnje naj se v čim večji meri upoštevajo ob priliki bližnjih trgovskih pogajanj z inozemskimi državami. Zlasti velja to za bližnja trgovinska pogajanja z Italijo. Tradicionalne prijateljske zveze med jugoslovanskimi izvozniki in italijanskimi uvozniki, ki so ostale nedotaknjene skozi vsa razdobja naših gospodarskih odnošajev z Italijo v zadnjem času, bodo omogočile normalen in za obe strani koristen razvoj poslovanja, ako pa daje vse ovire in omejitve. V bližnjih pogajanjih se je treba prizadevati, da se ustvarijo možnosti postopnega lajšanja razvoja našega izvoza lesa v Italijo s čim manjšimi omejitvami in s čim večjo prožnostjo, zlasti v plačilnem prometu.

Naraščanje zalega in deviznega zaklada

Dne 8. aprila je bilo stanje Narodne banke naslednje (v milij. din. v oklepajih razlika v primeru iz izkazov za 31. marec):

Aktiva: zlato v blagajnah 1.625.1 (plus 7.75), zlato v inozemstvu 32.44 (— 0.46), skupna podlaga 1.657.5 (+ 7.3), devize izven podlage 668.1 (plus 44.87), kovani denar 401.566 (— 4.77), posojila: menična 1.423.24 (— 12.83), lombarna 245.9 (minus 0.66), skupno 1.669.2 (— 13.5), vrednostni papirji 118.7 (+ 4.0), razna aktiva 1.000.98 (+ 17.05).

Pasiva: bankovci v obtoku 5.429.26 (+ 47.7), drž. terjatve 92.0 (+ 45.8), žirovni računi 915.9 (— 4.9), razni računi 970.4 (— 42.2), skupno obveznosti po vidu 1.978.3 (— 1.35), razna pasiva 270.8 (+ 9.1).

Obtok bankovcev in obveznosti po vidu 7.407.6 (+ 46.3), skupna podlaga s primom 2.129.9 (plus 9.4), samo zlato v blagajnah 2.088.2 (+ 10.0), skupno kritje 28.75 (28.80), samo zlato kritje 28.19 (28.23) %.

Iz izkaza se vidi nadaljnja okrepitev našega zalega in deviznega zaklada. Pač pa se zmanjšujejo posojila. Med pasivi se pozna še vedno radi potreb ultimata povečanje oblika bankovcev in zmanjšanje žirovni računov. Državna dobroimetja so radi plasmata blagajniških zapisikov prav znatna. Kritje postopno nazaduje radi naraščanja obveznosti po vidu.

Zagrebska borza v l. 1936

Iz poslovnega poročila zagrebske borze za leto 1936 posnemamo tele podatke: Poročilo govori dosti o blagajniških zapiskih, ki so se dobro izkazali ter so bili tudi dobro plasirani. Skupni promet je lani narasel od 904 na 1.596 milij. din. V glavnem je narasel, kot smo že poročali, zlasti devizni promet. Nadalje je znatno narasel tudi blagovni promet: od 8.7 na 23.9 milij. din od 1935 na 1936.

Tudi borzno razsodišče je imelo več tožb. Stevilo tožb se je povečalo od 2.558 na 3.363, tožbena vsota pa od 7.3 na 10.2 milij. din, od tega najvišja za 495.900 (275.918.79) din.

Povečanje prometa in dela borznega razsodišča je imela za posledico izboljšanje borznih financ. Tako je borza od svojega dolga odplačala lani 0.6 namesto 0.4 milij. kot v letu 1935. Borza ima še 3.04 milij. din dolga, dočim je znašal na koncu leta 1927 8.96 milij. din. Nepremičnosti so izkazane po 1% odpisu s 23.55 milij. din. Dohodki borze so lani narasli od 2.14 na 2.68 milij. din, čisti prebitki pa se je povečal od 0.27 na 0.9 milij. din.

Lani se je izboljšalo tudi tržišče delnic. Zabeleženi tečajji so bili večinoma višji kot leta 1935. V naslednjem navajamo povprečno tečaje delnic v

Skladno s tem se je treba prizadevati, da se čimbolj omeje in ukinejo obstoječi kliringi kot najškodljivější pojavi v mednarodni trgovini, kar velja zlasti tudi za pogajanja s Švico.

3. Z ozirom na Uredbo o minimalnih mezdah, ki stopi dne 13. t. m. v veljavo, se je ugotovilo, da je potreba akordnega dela v lesni industriji izven vsake diskusije.

4. Z ozirom na sedanje stanje lesnega izvoza je neobhodno potrebno, da se obstoječe luke izgradijo ter usposobijo za življenjske potrebe našega izvoza. V tem smislu je potrebno, da se sredstva novega kredita za potrebe luk izkoristijo v to svrhu.

Obstoječe paroplovne zveze ne zadostujejo za izvršitev rednega izvoza, a zlasti ne za vse večji izvoz v Anglijo.

5. Končno se je v razpravi o splošnih razmerah v lesnem gospodarstvu ugotovilo, da je dvig cen pripisovati porastu cen lesa na panju, ki je prišel do izraza pri licitacijah za les iz državnih, samoupravnih in privatnih gozdov, nadalje dviga delavskih mezd in zlasti povišanju vseh javnih davščin: davkov, raznih banovinskih in drugih dokladov ter taks.

Ker je bilo na tej konferenci zastopano celokupno lesno gospodarstvo iz dravske in savske banovine, ki predstavlja pretežno del našega lesnega gospodarstva, je pričakovati, da bodo na tej konferenci sprejeti sklepi merodajni za reševanje vseh vprašanj, ki se nanašajo na lesno gospodarstvo.

Nordijski les dobro prodaja. Iz Stockholma poročajo, da so imeli v začetku leta prodanega lesa: Švedska 610.000, Finska 775.000 in Rusija 650.000 standardov rezanega lesa. Od skupnih izvoznih kvot omenjenih držav ostane za izvoz še: Švedska 230.000, Finska 230.000 in Rusija 300.000 standardov. S temi količinami pa se ne bo dala pokriti normalna količina potreb uvoznih držav. Računa se seveda s tem, da se še ni vpostavila polna kupna moč evropskih tržišč. Angleška uvozna trgovina se bo šele po gotovem času odločila k novim zaključkom, ker je treba počakati na razvoj angleških notranjih cen.

decembru 1936 (v oklepajih podatki za december): Narodna banka 6.993 (6.472), Agrarna banka 194.40 (236.42), Našička 406.25 (—), Gulmann 52.30 (—), Danica 44.63 (—), Osl. sladkorna tovarna 149.12 (125.31), Osl. livarna 147.37 (—), Isis 15.50 (—), Dubrovačka 261.61 (—), Jad. plovba 354 (—), Oceanija 218.75 (—), Trboveljska 221.12 (117.78). Veliko papirjev v teku leta 1935 sploh ni notiralo, še manj pa je prihajalo do zaključkov. Leta 1936 pa se je položaj izboljšal in posebno v zadnjih 2 mesecih leta so bili vedno zabeleženi številni tečajji.

Število borznih članov se je zmanjšalo od 387 na 370, od tega v Zagrebu od 233 na 230, v ostali državi od 118 na 110 in v inozemstvu od 36 na 30.

Trgovci v borbi proti tujemu kapitalu

Trgovsko zborovanje v Zagrebu.

V nedeljo 11. aprila je bila v Zagrebu seja Osrednjega predstavništva trgovstva iz vse države, o kateri smo že na kratko poročali. Sejo je vodil predsednik zagrebskega združenja g. Ivan Prpič, prisostvovala pa je seji tudi številno zastopstvo slovenskega trgovstva. Glavni referat je podal g. Nedeljko Savič, predsednik Osr. predstavništva iz Belgrada. G. Savič je najprej podal poročilo o delu predstavništva, ki je priredilo še dva trgovska kongresa in izvedlo znano protestno akcijo meseca oktobra leta 1934. Zadnje čase pa se trgovstvo, posebno v velikih mestih bavi z vprašanjem veleblagovnic, ki pretežno uničijo tamošnje trgovino. To je znana tvrdka Ta-ta. Poleg dveh prejšnjih zlov: kartelov in nabavljajnih združenj so dobili trgovci še tretjega: Ta-to. Vsi pristojni zastopniki trgovcev iz vse države so zavzeli ostro stališče proti tujemu kapitalu ter zagotovili svojo pripravljenost vztrajati v borbi do konca. Na seji so bili sprejeti tudi konkretni sklepi glede ukrepov, katere bi bilo potrebno storiti in da se bodo obrnili tozadevno z obširno spomenico na predsednika vlade dr. Milana Stojadinovića. Za detajlno izdelavo te spomenice, o težavah in potrebah za zahtevah trgovskega stanu, so številni predstavniki trgovine iz vse države ostali še v ponedeljek v Zagrebu.

Carinski dohodki. V lanskem proračunskem letu od 1. aprila 1936 do 31. marca 1937 so znašali carinski dohodki 840.1 milij. din, v letu 1935 do 1936 samo 752.6 milij. din. Zanimivo je, da so v marcu letos znašali carinski dohodki 108.0 milij. din, dočim so znašali marca 1936 80.6 milij. din in da je torej povečanje 27.4 milij. din, iz česar sklepamo, da je naš uvoz v marcu izredno narasel.

Borski rudniki bakra

Iz Pariza poročajo, da je upravni odbor družbe na svoji seji dne 8. aprila sklenil predložiti običnemu zboru delničarjev, ki bo 18. maja ob 10 v Parizu, rue de la Victoire 60, da se razdeli dividenda 275 frankov na prvenstveno delnico in 272.36 franka čistega na stare navadne delnice in delnice B, ki pripadajo fizičnim osebam in so imenske po 6 mesecih. Seveda je treba odbiti akontacijo dividende, ki je bila izplačana v decembru. Za ostale vrste delnice se odbije delničarjem dodatni davek.

V naslednjem podajamo pregled dividende borskega rudnika bakra od leta 1920 dalje:

Leto	prvenstvene delnice	navadne delnice
1929	300.—	297.—
1930	125.—	122.—
1931	50.—	47.—
1932	60.—	57.—
1933	130.—	127.—
1934	130.—	127.—
1935	160.—	157.—
1936	275.—	272.36

Zadnji tečaj je bil dne 9. aprila na pariški borzi za prvenstvene delnice 2.875 frankov, za navadne 2.840 frankov. Imenska vrednost delnice znaša 100 frankov. Omeniti je treba, da je bila od decembra dalje glavnica povišana na 60 milij. frankov z emisijo al apr. 3 nove delnice na 1 staro. To se pravi, da so delničarji plačali za delnico 100 frankov, ali 300 frankov, kar jim je bilo mogoče s porabo samo enoletne dividende.

Podružnica Ta-ta v Zagrebu. »Trgovski list« in mi. »Trgovski list« z dne 12. t. m. prinaša članek, v katerem napada »Slovenec« zaradi vesti iz Zagreba o otvritvi podružnice tvrdke Ta-ta v Zagrebu, da je blago pri tej tvrdki za 10—20% cenejše. Zato nam oita Trgovski list, da nastopamo proti trgovstvu in pravi, naj izjavimo, ali smo proti nacionalnim trgovcem ali za tuji velekapital. Povemo »Trgovskemu listu«, da je bila vest, katere smo prinesli, navadna telefonska vest, ki smo jo zvečer dobili iz Zagreba onega dne, ko je bila datirana. Čudimo se, da more »Trgovski list« potem iz te novice zase kovati kapital, ko vendar dobro ve, da s tem nismo zavzeli nobenega stališča za Ta-ta, če ni mogoče »Trgovski list« postal histeričen. Saj mu mora biti znano naše stališče glede tujega kapitala, ki smo ga vedno poudarjali, se proti njem vedno borili in opozarjali na njegove pogubne posledice za naše gospodarstvo, in sicer še odločneje od »Trgovskega lista«. Doslej še nismo našli točke, kjer se ne bi našli na istem polju v tem pogledu. Če pa misli »Trgovski list« nam kaj politično in gospodarsko škodovati s svojimi napadi, mu povemo lahko samo to, da s takimi napadi ne koristi stanu, čigar interese zastopa, ker bo vsak trgovec videl, kako je napad neosnovan. Trgovci dobro vedo, kakšno stališče je »Slovenec« vedno zastopal in bodo sami obsojili ta napad kot izrastek želje po boju proti vsakomur, samó da izgleda, kako sijajno brani »Trgovski list« trgovske interese, drugi pa ne. Naravnost žaljivo pa je podkovanje našemu listu, da je delal po »kakšnem naročilu«. Kaže, da ima najbrž »Trgovski list« za svoje histerične napade tako naročilo od naših političnih nasprotnikov, ker drugače ne morejo blizu, pa izrabljajo »Trgovski list« v svoje politične namene. Trgovci pa gotovo niso slepi, da bi tega ne zapazili.

Francosko-srbska banka. Ta banka, ki je pretežno v francoskih rokah, izkazuje za leto 1936 1.392.270 frankov čistega dobička, kar da skupno s prenosom iz 1935 1.870.789 frankov (za 1935 je bil čisti dobiček s prenosom vred 1.508.739 frankov). Za 1935 banka ni delila nobene dividende, ker je porabila dobiček za dotalcijo rezerv. Sedaj pa poročajo pariški listi, da je banka sklenila predlagati zopet dividendu za delničarje in sicer 5%. Po dotalciji rezerv v znesku 69.613 fr. in dividendi bo banka dala v posebni rezervni sklad pol milijona frankov, za prenos v letu 1937 pa ji ostane 301.176 frankov. — Banka ima kot znano glavnic 20 milijonov frankov ter 2.34 milijonov rezerv. Delila že ni dividende od leta 1933 (tedaj je znašala 25 frankov na delnico, torej tudi 5%). Obični zbor banke bo 3. maja.

Borza

Dne 12. aprila 1937.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen: v Ljubljani je beležili 238 denar, v Zagrebu in Belgradu 237.20 do 238.80.

Avstrijski šiling je ostal v Ljubljani in Zagrebu neizpremenjen na 7.95—8.05, v Belgradu pa je popustil na 7.93—8.03.

Grški boni so beležili v Zagrebu 31.0250 do 31.7250, v Belgradu 31.33—32.03.

Italijanske lire so nudili v Zagrebu in Belgradu po 2.25.

Nemški čeki so v Ljubljani popustili na 11.94—12.14, v Zagrebu na 11.950—12.150, za sredo in konec maja so beležili 12—12.20, v Belgradu so beležili 11.8889—12.0889.

CIMEAN čisti
CIMEAN neguje
CIMEAN ohranja
zobe zdrave in lepe

Devizni promet je znašal v Belgradu 7.923.000 dinarjev, v Zagrebu 4.049.993 dinarjev. Efektivni promet je bil v Zagrebu živahen, v Belgradu je dosegel 1.761.000 dinarjev.

Ljubljana, tečajji s primom:

Amsterdam 100 h. gold. . . . . 2309.66—2414.25
Berlin 100 mark . . . . . 1760.02—1773.90
Bruselj 100 belg. . . . . 737.94—743.01
Curih 100 frankov . . . . . 996.45—1003.52
London 1 funt . . . . . 214.28—216.34
Newyork 100 dolarjev . . . . . 4351.01—4387.32
Pariz 100 frankov . . . . . 196.27—197.71
Praga 100 kron . . . . . 152.94—154.04
Trst 100 lir . . . . . 229.81—232.93

Curih: Belgrad 10, Pariz 19.63, London 21.54, New York 439.75, Bruselj 74, Milan 23.14, Amsterdam 240.60, Berlin 176.70, Dunaj 81.10 (81.90), Stockholm 111.025, Oslo 108.225, Kopenhagen 96.15, Praga 15.35, Varšava 83.30, Budimpešta 86, Atene 3.90, Carigrad 3.45, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.50, Buenos-Aires 133.875.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% investic. posojilo 87.25—88.25, agr. 51.75—52.75, vojna škoda promptna 407—409, begl. obvez. 75—77, 4% sev. agr. 51—52.50, 8% Bler. pos. 95—96, 7% Bler. pos. 86.50—88, 7% pos. DHB 98—100, Trboveljska 255—270.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 88—89, agrarji 52—53, vojna škoda promptna 408—480.50 (407.50, 409), 4. 408—409, 5. 408.50 den., 8% Bler. pos. 94—95.50, 7% Bler. pos. 86.25 do 86.50 (86, 86.50). Delnice: NB 7300 den., Priv. agr. banka 194—196, Trboveljska 260—280, Gutmann 50—60, Isis 16 den., Danica 41 bl., Osl. liv. 170 den., Osl. sladk. tov. 210—220, Bečkerek 650 do 700, Dubrovnik 350—355 (350), Jad. plov. 400 den., Oceanija 270 den.

Belgrad. Državni papirji: Agr. 52—52.50, vojna škoda promptna 409—410 (409, 408.50, 5. 408 den. (408), 6. 408—408.50, begl. obvez. 76—76.50, dalm. agr. 74.25 den., (74.25, 74.50), 8% Bler. pos. 95.25—96.25, 7% Bler. pos. 86.50—86.75 (86.50), 7% pos. DHB 99.50—100, 7% stab. pos. 87.25 den. (87.50). Delnice: NB 7200—7300, Priv. agr. banka 195.50—197 (195).

Dunaj, 12. aprila. Ta teden se je začelo poslovanje mirno in prijaznem razpoloženju. Bila so večinoma na trgu delnic zabeležena manjša izboljšanja, kar je odgovarjalo tudi obsegu poslovanja. Beležili so: Donavskosavsko-jadranska 64.90, avstrijske stavbne srečke iz l. 1926 17.90, delnice: Länderbank 91, Narodna banka 160, Donavskosavsko-jadranska 18.70, Graz-Köflacher 33, Stega 30.25, Steweg 30.70, Magnesit 106.75, Trboveljska 32, Alpine 55.15, Berg-Hütten 708, Rima Murany 109.50, Steyr-Daimler-Puch 226, Leykam 70.75, Semperit 62.20.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 13. aprila: 11. Solška ura: Krížem po Sloveniji — priložnostne sličice iz raznih krajev naše ožje domovine (g. prof. Rafael Bačar) — 12. Slavno pevke (plovce) — 12.45 Vreme, poročila — 13. Cas, spored, obvestila — 13.15 Narodna glasba severnih Slovanov (Radijski ork.) — 14. Vreme, borza — 18. Glasba morja (Igra Radijski orkester) — 18.40 Vpliv islama v evropski kulturi in njegov zaton (g. urednik Terseglav) — 19. Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Jeanne d'Arc — prva pobornica nacionalizma v srednjem veku (g. urednik Fr. Terseglav) Ljubljana — 22.30 Zabavni zvočni tečaj — 20. IV. skladateljska ura: Risto Savin. Sodelujejo: ga. Maria Osterc Valjalo (klavir), g. Tone Petrovič (samospeli) in g. Slavko Osterc (predavanje) — 20.45 R. Savin: Odlomki iz opere »Matila Gubec« (uprizoritev J. J. J. opere, posnetek na ploščah) — 21.15 Mandolistični trio (g. M. Antunović, J. Privšek, Sr. Hrašler) — 22. Cas, vreme, poročila, spored — 22.15 Plesna glasba na dveh klavirjih (tedni Silva Hrašlevičeva in Božena Saplija).

Drugi programi

Torek, 13. aprila: Belgrad: 19.30 Brahmov trio — 20.20 Narodne pesmi — 20.30 Orkestralni koncert — Zagreb: 20.00 Ura — Dunaj: 20.00 Zbor — 21.00 Varšava — 22.30 Mozartovi godalni kvarteti — Trst: Milan: 17.15 Plesna glasba — 31.30 Instrumentalni koncert — Rim-Bar: 21.00 Opera »Fedora« — Praga: 19.25 Igra — 21.35 Kvartet — Varšava: 19.29 Haydnove skladbe — 21.00 Sinfonični koncert — Berlin: 10.05 Opera »Legenda o lepi Jolandi« — Köln: 20.16 Operne melodije — Frankfurt: 20.10 Opereta »Zlati pieroti«

Mariborsko gledališče

Torek, 13. aprila ob 20: Sveta Iva. Red G.
Sreda, 14. aprila: Zaprt.
Četrtek, 15. aprila ob 20 Na ledeni plošči. Red A.

Kulturni obzornik

Glasovi o Claudelu

Ko je francoska akademija leta 1935. zaprla vrata Paulu Claudelu, je kulturni svet pretežal tišino, ki je vse dotlej obdajala velikega pesnika in dramatika. Kretanja dekadentnih starev je Claudelo veličino razodela tudi tistim, ki niso mogli prestopiti praga njegove umetnosti. Dozaj so gledali nanj kot na tujca, imeli so ga za eksotično podobo, človeka, ki ustvarja v nefrancoskem duhu. Zda, ko je izšlo veliko in temeljito delo o njem, ki ga je napisal Jacques Madaule (Prva knjiga Le Génie de Paul Claudel, druga knjiga Le Drame de Paul Claudel), postaja jasno, da Claudel ni samo nadpovprečen pesnik, ampak edinstven in mogočen umetnik, samonikel in celovit svet zase, ki presega vse šole in struje, predvsem seveda akademijo. V teh letih, ko je končal svojo diplomatsko pot, ki jo je pred štiridesetimi leti začel v New Yorku in ki ga je vodila po vseh kontinentih od Brazilije do Tokia, se zdi, da je zaokrožena tudi njegova pesniška pot. Poslednje knjige, izšle po drami »Le soulier du satin« so bogati komentarji, dopolnjujoči edinovrstno pesniško osebnost.

Ni lahko prodrati v Claudelovo genialnost. Pesnik, ki je z eno roko prebiral Biblijo, z drugo pa reševal državniške listine in spoznaval zakonitosti sveta se ni podvrnil času in njegovemu zapuščanju toku, ostal je na bregu večnosti, nespremenljive in vseobsegajoče. Claudel je metafizično bilje, predstavljati in pričuje o uteleseni podarjenosti, o nebeških darovih, tu tiči prvi vzrok njegovega tujstva med modernimi, dialektičnimi sodobniki. Časi so postali fizični, človeštvo grižejo politično-družabne skrbi, človek je postal omejen na trenutek. Toda ta prepad je le navidezen, kakor je sploh navidezen med pravo duhovnostjo in tvornostjo. Claudel se ne umika življenju v smislu osamelega nadčloveštva, ampak teži v odrešilni aje et nunc življenja, ki je tuj radi napornega utelesanja, ki pa je sicer poln zemeljskosti. Malokateri francoski pesnik je tako telurčen, realističen, poln živih, šumetih sokov kakor on. Fizične in metafizične resničnosti se v njem prepletajo in spajajo v veliko enoto. Ravno tisti moderni duhovi, ki spoznavajo svojo lastno drobitve in jim s samimi analizami razpadajo vezi, spajajoče kulture z vitalnostjo, gledajo z nekim domotožjem na Claudela, ki je eno samo zdravo, krepko, široko in ponosno drevo. V sebi ima polnost, ki je nastala organsko, on je pesnik z najširšim obsegom, kar jih poznamo, edini totalitetni pesnik, kakor mu pravi francoska kritika, celoten izraz človeštva, ne le pesnik lirekega razpoloženja, pesnik bolne podzavesti ali prejasne, mirne tendence. Ob Claudelovih odah čutimo kako daleč smo od pesnikov, ki jim pesem ni niti razkošje duha, niti discipline duha, ampak hrana notranjega življenja. V članku o Claudelu upravičeno trdi J. Schlumberger, da je danes lažje dobiti diktatorja kakor totalitetnega pesnika.

Veličina Claudelova torej ni v zunanji univerzalnosti; napačno gleda, kdor v njegovi viharosti vidi neke vrste pragmatizem. Claudelova ustvarjalna sila se je znašla v središču ontološkega misterija, od tam se neugnano in neizčrpno razodeva, nastaja in biva. Claudelove pesmi niso le žarki, nadihi, podobe, ampak telesa. Njegova veličina je torej v ostarjanju Besede: že Rimbaud, njegov skrivnostni vzornik je hotel »imeti resnico v svo-

jem telesu in v svoji duši. Claudel je torej predvsem zato nerazumljiv, ker je ustvarjal v nasprotju od platonskih in kartezijanskega kulturnega čustvovanja, ki ga je polna moderna poezija, artistična in tendenčna.

Ob Claudelovih pesnitvah se vedno bolj vidi, da je več življenja v njihovem redu, kakor v takozvani dinamiki časovnih dialektikov. Ze v pisnih na Rivièreu govori o gibanju kot o enem najvažnejšem členu njegove poetike. Gibanje mu ni le prehodno stanje stvari, ampak njen stalni dej in podlaga bivanja. Bistvo stvarstva mu je v gibanju, ki je neodvisno od prostorskih sprememb. Biti ustvarjen pomeni imeti počelo izven sebe, biti odvisen od kozmičnega spreminjanja, živeti negotovo, nedokončano in neodrešeno. Njegovo ustvarjanje je gibanjsko spoznavanje, zato besede jemlje prvinsko, etimološko, izrazi so krepki, donatni, tem v prvotnosti je beseda najkonkretnjša, najfaktivnejša; pojme vrača nazaj k izvirom, kjer spet dobivajo svoj izgubljeni pramsil, kjer se usmerja v polnost, v skupnost vsega stvarstva, v občestveno odrešilno dokončevanje.

Najbogatejša oblika mu je ona, stara lirčna oblika, mogočen izraz večnega človeka, kakor so to v nekem drugem smislu Rilkejeve elegije. Lirčne so tudi njegove drame, in sicer v tem pomenu, da v njih ni psihologije, da ne temelji na človekovih čustvih in strasteh, ampak eo kozmičnega, oziroma ontološkega značaja. Zadnja nagajanja jim je odrešeno, dramsko izkustvo uporablja Claudel v to, da v najrazličnejših življenjskih trenutkih odkriva obenem človeško resničnost in resničnost razodelja. V teh dramah mu je umetnost posebna jasna in nujna dejavnost, odgovarjajoča duhovni potrebi po razumevanju in utečenju. Claudelova umetnost pomeni sklad človeškega izkustva in edino človeku določene Mi-

losti. To je izhodišče njegovega katalističa. Ramuz pravi, da Claudetovo katalističvo vsebuje vse vidno in nevidno, kakor splošno vsebuje posebno in vesoljno vsebuje krajevno.

Ko je predlani (10. julija 1935) izšla posebna številka revije Le Vie Intellectuelle, posvečena Claudelu, so v njej združili 31 katoliških književnikov (Jammes, Pourrat, Bos, Mauriac, Maritain, Marcel, Madaule itd., poleg Papinija, Chestertona in nekaterih Nemcev) ter se poklonilo šestdesetletnemu pesniku. Zelo zgovorno in prisrčno je pričevala tudi Claudelova številka revije Nouvelle Revue Française (decembra 1936), ki ga je pred nekaj leti še zanikala. Tudi francoski odr, ki so mu bili zaprti, se odpirajo. Com

Ubogi delavec in kmet

V sovjetskem raju

Tudi pri nas so ljudje, ki napovedujejo, da se bo za delavce začela zlata doba, kakor hitro bi se pri nas uveljavil sovjetski režim. Mnogo ljudi je, ki se temu smejejo, ker tiste preroke od blizu poznajo. Nekateri pa jim vendar le verjamejo in mislijo, da je v sovjetski Rusiji za delavskega človeka res takšen raj, kakor ga popisujejo plačani preroki in agitatorji. Za tiste, ki imajo v Sovjetiji vso oblast v svojih rokah, je seveda tudi tamkaj dobro preskrbljeno. Drugače pa je z ubogo delavsko in kmečko rajo.

Med tem, ko mora povprečni ruski delavec biti zadovoljen s kakimi 180 rublji mesečne povprečne plače, od katere mu še 20% odtegnejo za davke, za stanarino in za vsakovrstne »prostovoljne prisilne dajatve«, pa nikakor ne moreš preračunati, koliko vleče na mesec ravnatelj katerega sovjetskega državnega podjetja. On ima od države na razpolago avto in šoferja, sobarico in kuharico, slugo in vrtnarja, zidarje in tesarje za njegovo vilo. Tudi pomožne delavce dobi vsakokrat na razpolago, in sicer brezplačno. Poleg tega ima pravico do prejemkov in dobrot raznovrstnih fondov in blagajin, česar vse delavcu manjka, skratka, ravnatelj ima silne predprave v sovjetskem režimu, medtem ko mora sovjetški delavec za te s predpravicami oblagodarjene gospode garati kakor črna živina.

Sovjetski ravnatelj

Kako je sovjetski ravnatelj izgubil že vsak čut za to, kaj je prav in kaj ne, najbolje dokazuje ruski list »Molot«, ki je izšel dne 26. februarja letos in ki graja postopanje nekakega ravnatelja Bonka, ki vodi mesni trust ob Črnem morju. List »Molot« tako-le piše:

»Ravnatelj Bonk deluje brez vsakršne kontrole ter državna denarna sredstva kar z rokami razmetava skozi okno. Iz sredstva mesnega trusta si je dal napraviti stanovanjsko opravilo za celih 8 tisoč rubljev. To mu pa še ni bilo dovolj, marveč si je najboljše kose oprave še izposodil iz lastnine trusta. Za umetniško opremo svojega stanovanja si je na lastne stroške trusta najel slikarje, katerim je plačal 3000 rubljev. Vsega skupaj je za te namene zapravil 20.000 rubljev. Kajpada Bonk ni delal brez vednosti in sodelovanja drugih. V trustu je finančni vodja Berensohn, ki je svojemu šefu rad bil na uslugo, bil je glav. knjigovodja Lopatin, ki je opravil vse transakcije z blagajno, bili so še drugi, ki so vsak po svoje pomagali. Bonk pa je vse nagradil ter je v te namene izmetel 150.000 rubljev. In kar je bilo prav Bonku, je bilo prav tudi drugim, ki so tudi začeli imeti take želje. Tem je Bonk dovolil 24.000 rubljev za opremo stanovanj...«

Vse te stvari pa je spravil na beli dan neki delavec, ki je o tem poročal tudi listu. Toda delavec piše svojemu listu, da se sodišča nočejo pečati e to zadevo, češ da je zakonita, ker vsi in povsod tako delajo.

»Posodi mi no sto dinarjev, saj si fest fant!«
»Zal imam pri sebi samo šestdeset dinarjev.«
»Prav, pa mi jih daj, drugih štirideset mi pa ostaneš dolžan.«

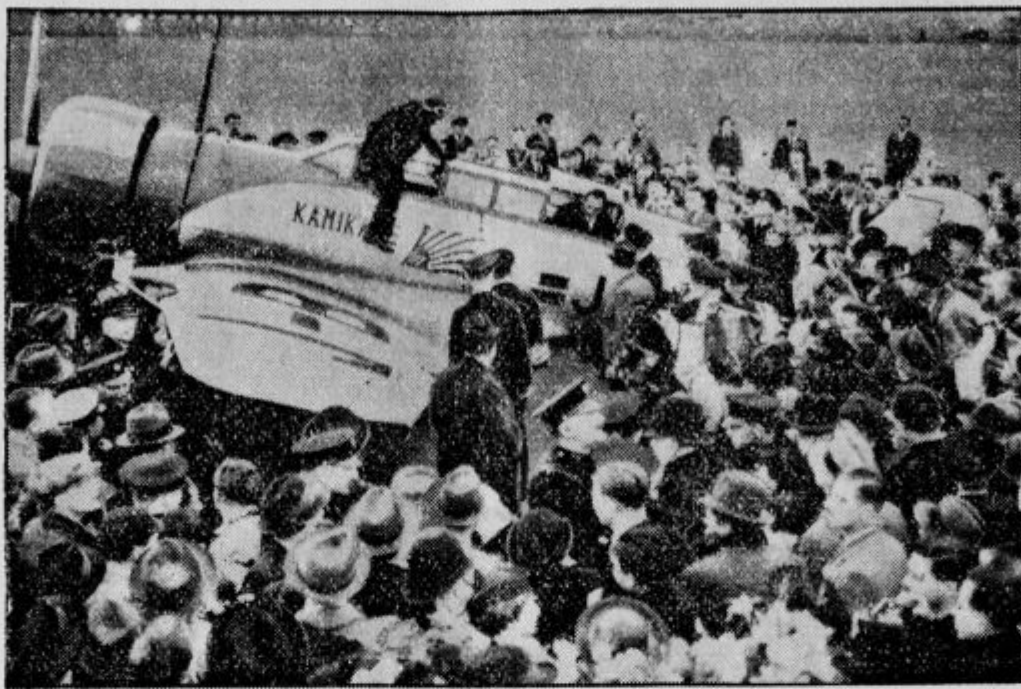
Vse stare radijske aparate bodo uničili

Na Češkoslovaškem je menda ugotovljenih 960.000 radijskih aparatov. Kakor pa naglašajo trgovci s temi aparati, je med temi 960.000 aparati velika večina že zastarelih in slabih, katere bi bilo najbolj uničiti ter nadomestiti z novimi. In so na skupnem zborovanju sklenili preskrbeti naročnikom docela nove aparate, stare pa bi jim za primeren denar odkupili. Človek mora strmeti, kako veliko dušje vlada pri teh trgovcih in fabrikantih s temi aparati. In res! Celo poseben fond so sklenili ustanoviti. Iz tega fonda naj se nakupujejo stari aparati. Ker pa je nevarno, da bo potem kdo stare aparate zopet prodajal naprej, so sklenili, da ustanove posebno centralo, katera bo odkupljene stare aparate uničila, da bodo potem novi aparati bolj šli v denar.

Kolhozi in letošnja setev

Vsi sovjetski listi sedaj obširno pišejo, kakšna je letošnja setev. Vsi listi pa so v velikih skrbeh, ker je letošnja setev za lansko zaostala. Tako pišejo »Izvestja«: »Objavljena tabela dokazuje, da se letošnja pomladanska setev nedopustno počasi in mnogo slabše izvršuje, kakor se je lansko leto. Dne 20. marca je bilo za 5 milijonov hektarjev razlike. Kaj pa je vzrok? Voditelji strankin in sovjetskih organizacij so čisto pozabili, da so oni odgovorni, ali bo setev uspela, niso pa prav nič ukrenili, da bo odpravili napake, ki so se pri letošnji pomladanski setvi že pokazale.«

V drugem članku isti list toži, kako z umetnimi

Japonsko letalo »Božanski veter« na londonskem letališču ob svojem prihodu, sprejeto od velike množice ljudi.

Okostnjak straši

Anglija je dežela, kjer menda še najbolj verjamejo v strahove. Največ strahov pa je baje doma na Škotskem, odkoder iz mesta Edinbourgh zopet poročajo o takem strahu, ki ga sedaj zasleduje že policija, kar je znamenje, da stvar ni šala.

V Edinbourghu prebiva bogati sir Aleksander Seton, ki je pred kratkim prišel iz Egipta ter iz faraonskih grobov prinesel seboj človeško okostje. To okostje je bogati sir Aleksander Seton imel za največjo dragocenost svoje hiše. Dal je napraviti ste-

Pivski vrček princu za krstno darilo

Te dni so na Norveškem krstili prvega sina norveškega prestolonaslednika. Ob tej priliki je mali princ od vseh strani dežele dobival prekrasna krstna darila. Tudi člani norveške državne zbornice in senata so princu poslali svoje darilo. Podarili so mu krasno izdelan pivski vrček ter srebrno šilce za žganje. Kakor je darilo bilo lepo in drago, vendar se je vsa dežela škandalizirala zaradi tega darila. Ljudje so rekli, da je sicer od poslancev in senatorjev lepo, da so se spomnili malega princa, ni pa lepo, da so mu kaj takega darovali — kakor da bi mali princ bil kak pijanec. Poslanci pa, ki so v zbornici predlagali to darilo, so odgovorili, da tako darilo za novorojenca ni nobena sramota, ker bo iz pivskega vrčka vsa svoja otroška leta lahko pil mleko.

Ali ni to velikodušno?

Nihče se ne briga za tako važna umetna gnojila. Gnojila ravna ljudski komisariat za kmetijstvo. List dobesečno takole piše: »Vsako leto človek lahko vidi dejstva, ki kažejo, kako barbarsko ravna s to važno stvarjo. Ogromne množine najbolj dragocenih kemičnih izdelkov industrije za umetna gnojila zaostajajo na železniških postajah ter jih skladiščejo kar pod milo nebo. Tudi letošnje leto v tem oziru ni nobena izjema. Več kakor 300.000 ton umetnih gnojil sploh ni prišlo do kolhozov, ampak so jih zložili kar v kake barake ali pa na prosto. Če vprašamo, kdo je tega kriv, ti bodo odgovorni uradniki odgovorili, da kolhozi umetnih gnojil sploh ne marajo. Čas pa bi bil, da bi že nehali čevkati nerresnico, češ, da kolhozi umetnih gnojil notejo.«

Plašč, v katerem bodo kronali angleškega kralja Jurja VI. Plašč je star 116 let ter ga je za to kronanje popravila kraljeva šola ročnih del v Londonu.

Dogodek. Lucien Guitry je peljal svojo ženo v zdravilišče. Zdravnik jo je preiskal in določil kuro. Nato se je obrnil k Guitryju in ga prijazno vprašal: »Nu, zdaj pa pridete vi na vrsto!« »Kako?« se je začudil Guitry, »saj mi vendar nič ne manjka!« »Dovolite torej,« mu je segel v besedo zdravnik, »da vam povem to, kar sem mogel ugotoviti v teh trenutkih, odkar vas opazujem:« »domišljate si, da ste zdrav!«

Pozna ga. — Dušica, ti biseri, ki ti jih je podaril stric, niso pravi. — Kaj se tako dobro poznaš na bisere? — Na bisere ne, pač pa dobro poznam strica.

Od povsod

Vdova londonskega Rothschilda je 8. t. m. umrla v Londonu, stara 70 let. Svojega moža je preživela za 20 let.

Velikanski vihar je 9. t. m. divjal na ameriškem polotoku Florida. Divjal je tri kilometre na široko ter razkril več hiš. Baje je mrtvih tudi nekaj ljudi.

Več kakor 100.000 parov gumijastih čevljev je uničil ogenj, ki je 10. t. m. izbruhnil v Vigovano blizu Milana v neki tovarni gumijastih čevljev.

Nov hitrostni rekord v letanju je dosegel italijanski letalec ing. Fulvio Nicolot, ki je dosegel hitrost 495.548 kilometrov na uro. Dosedanji rekord je dosegel Francoz Delmotte, ki je 24. avgusta 1935 dosegel hitrost 450.371 kilometrov na uro.

Angleški parnik »Podkralj Indije« je zadel na suho v Sueškem prekopu. Na parniku je bilo 700 potnikov, ki so namenjeni na kraljevo kronanje v London.

Velikansko veselje je po vsej Japonski, ker sta japonska letalca z japonskim letalom dosegla tak velikanski uspeh, kakršnega doslej še nihče pred njima ni dosegel. Sam ministrski predsednik Hajaši je izjavil, da so se japonska letala izkazala enakovredna drugim letalom, ki so narejena v tujini.

Obsojeni španski prostovoljci na Francoskem. Prvič, odkar je na Španskem vojska, so bili sedaj od francoskih sodišč obsojeni prostovoljci, ki so bili prijeti, ko so hoteli čez mejo na Španjo. V petek so v Seretu pri Perpignanu edili 25 tujcev, ki so na ribiški ladji hoteli na Španjo. Bilo je 18 Američanov, 5 Kanadcev, 2 Madžara, 2 Irca in 2 Romuna. Vsak je dobil 20 dni zapor, pač pa se preiskovalni zapor vračuna v kazen. Kapitan ribiške ladje pa je bil obsojen na 3 mesece, njegova dva mornarja pa vsak na dva meseca.

Strogo postavbo zoper opij in strupena mamila pripravlja češkoslov. ministrstvo za javno zdravje.

ZA BOLNIKE S SLABIM ŽELODCEM

Zmešana jajca s paradižniki.

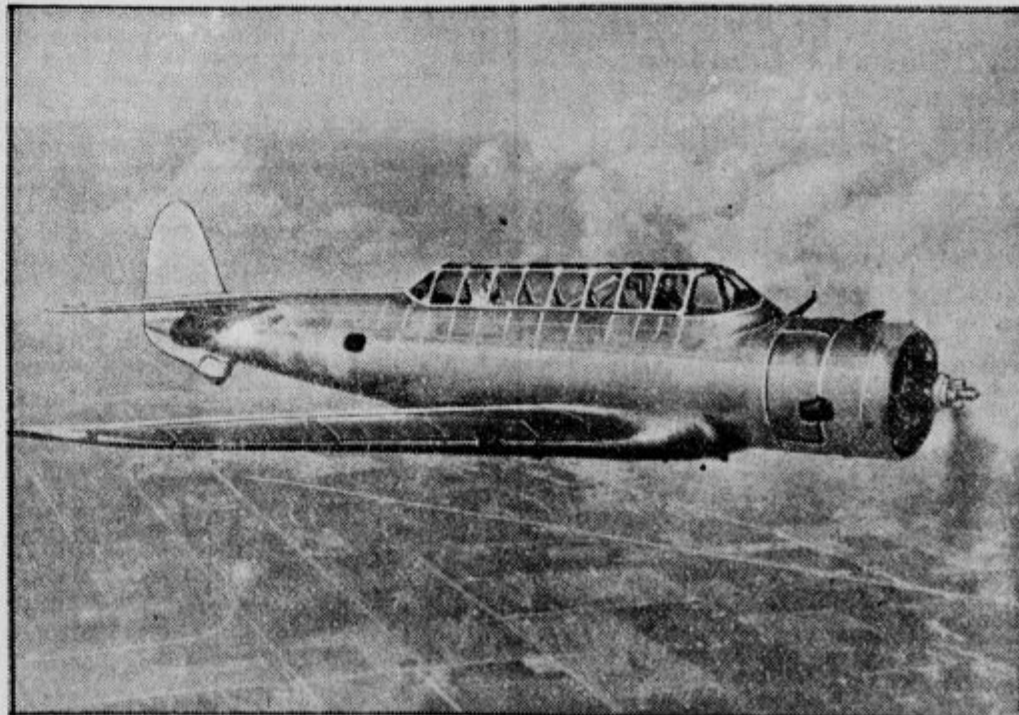
Tri lepe paradižnike kuhaš dve minuti v vodi, jih olupiš, razpoloviš, iztrebiš peške in razrežeš na rezine. Malo osoliš in jih dušiš v kozici na presnem maslu. Narediš jih vrh zmešanih jajc, ko so jajca že oprazena.

Omleta suflé.

V sneg iz 5 jajec daš 3 rumenjake, 30 g vaniljevega sladkornega poprha in žlico krompirjeve moke. Vse dobro zmešaš, daš v ponev, opečeš v vroči pečici, še popržiš s sladkorjem in naglo daš na mizo.

Ladja se potaplja. Norveški parnik »Bjerkli« se je potopil v Severnem morju. Posadko so rešili sosednji parniki. Fotografija je bila posneta nekaj minut prej, preden se je parnik potopil.

Ameriški bombnik, kakršne izdeluje neka ameriška tovarna, ki je sedaj od neke inozemske države dobila naročil za 3 in pol milijona dolarjev. Tak bombnik ima prostora za 6 strojnih pušk ter lahko prenaša 1000 funtov tovora. Leti 257 angleških milj na uro ter lahko leti 2700 milj daleč brez prestanka.

Napadalca na Viču — povozil vlak

Ljubljana, 12. aprila.

V nedeljo popoldne se je pripetil na Viču izredno surov dogodek. K zakonskemu paru Josipu in Angeli Zibelnik na Viču 130 je prišel neki delavec iz Golobove tovarne ter ju prosil, naj mu posodita kolo, ker se mora takoj nekam odpeljati. Oba zakonca sta sicer poznala delavca kot zelo sumljivega človeka, vendar ju je ta pregovoril, posebno, ker jima je še ponudil v zastavo svojo suknjo. Delavec se je vrnil pozno zvečer s kolesom. Bil je močno vinjen in izposojeno kolo je bilo popolnoma pokvarjeno. Zakonca Zibelnikova nista hotela sprejeti kolesa in izročiti zastavljene suknje ter sta zahtevala, naj jima mladi mož prej povrne škodo na kolesu. Mladenič pa se je razburil, izlekkel naenkrat revolver ter ustrelil Zibelnika v roko, obenem pa je obstrelil prav tako v roko tudi Zibelnikovo ženo. Nato je še potegnil nož ter napadel Zibelnika in ga hudo ranil. Zibelnikova zakonca je moral ponoči prepeljati reševalni avto v bolnišnico.

Policija je sicer pričela zasledovati surovega

napadalca, ni ga pa mogla ujeti, ker je izginil v neznano smer.

Davi ob 5.35 pa so ljubljanske oblasti bile obveščene, da je vlak povozil nekega neznanca. Železniški čuvaj je poklical orožnike. Truplo je bilo prenešeno v mrtvašnico na Brezovici. Danes popoldne je mrtvašnico obiskala uradna komisija, v kateri so bili zastopniki sodišča, državnega pravdnštva in ljubljanske policije. Komisija je ugotovila, da je povoženec 22 letni Stanko Gornik, doma iz vasi Škrlevo pri St. Rupertu na Dolenjskem. Stanko Gornik je bil policiji znan kot nevaren tat ter je bil že večkrat kaznovan. Policija ga je tudi zasledovala zaradi raznih še ne poravnanih računov. Izkazalo se je, da je bil Gornik tisti, ki je streljal na oba Zibelnika. Ni pa še ugotovljeno, ali je Gornik šel prostovoljno pod vlak ali se je pripetila nesreča.

Gornik je bil zelo vinjen. Vendar pa se je zavedel osornosti svojega dejanja pri Zibelnikovih ter je bežal najbrž po tračnicah tržaškega vlaka proti Brezovici, kjer ga je doletela smrt. Vlak ga je vsega razmesaril.

Cerkvene posode iz Kosez najdene

Ljubljana, 12. aprila.

Danes se je posrečilo ljubljanski policiji, da je odkrila neke v bližini Ljubljane skrivališče ukradenih cerkvenih predmetov, tako monštrance, kelihov in ciborijev, ki so bili pred kratkim ukradeni v cerkvi pri Kosezah. Vlomilci so te posode zakopali na polju blizu Dravelj. Policija je prišla tudi že glavne krivce. Nekaj najdenih cerkvenih predmetov je sicer pokvarjenih, toda škoda bo v glavnem popravljena.

Obrtno sodišče

V preteklem letu je bilo pri obrtnem sodišču v Ljubljani vloženih 411 tožb; v 410 slučajih so službojemalci tožili službodajalce, v enem samem slučaju pa je tožila službodajalka svojo službojemalko za odškodnino. Ker je zadeva zanimiva, jo priobčujemo. Neka deklica iz ljubljanske okolice je bila od marca 1932 do 16. novembra 1936 zaposlena kot pletilka v neki ljubljanski pletilni. Delala je na akord, zaslužek bi se jej moral po dogovoru izplačevati koncem vsakega tedna. Zaslužek je bil kaj dober, nek teden je deklica zaslužila celo 400 Din. To seveda takrat, ko je bila sezona na vishu. Sicer pa je zaslužila povprečno 30 Din do 40 Din na dan. Dva meseca po zimi ni bila zaposlena vsled pomanjkanja naročil. Lastnica podjetja pa v zadnjem času ni redno izplačevala zaslužka. Dolgovala je pletilki še za leto 1935 znesek 484 Din, zadnje 3 tedne pa sploh ni nič plačala. Deklica je v soboto dne 14. novembra 1936 odpovedala službo za 14 dni, ko pa je v ponedeljek na to prišlo delo, so jo lastnica in njeni svojci grdo napadli, na kar je deklica kratkoma zapustila delo, šla na obrtno sodišče in vložila proti lastnici tožbo za izplačilo zaostanka na mezd v znesku 1508 Din. Lastnica je bila obsojena v plačilo tega zneska.

Ko pa še ta pravda ni bila končana, je pa lastnica vložila proti deklici tožbo, v kateri je zahtevala od deklice 1800 Din škode in da mora deklica še 13 dni odslužiti. Tožbo je takole utemeljevala: V njeni obrti je v novembru sezona in mora mnogo naročil izvršiti. Ker je deklica kratkoma izostala, morajo pletilni stroji, na katerih je ona prej delala, stati, ker ni mogče dobiti izvežbane pletilje, ki bi razumela na teh modernih strojih delati. Na stroju izdelala pletilja na dan 10 komadov ženskih bluz ali žemperjev. Od vsakega komada ima lastnica 2 Din, škode ima tedaj vsak dan po 200 Din. Ker stoji stroj že do vlozene tožbe 9 dni, znaša škoda 1800 Din, katero zahteva lastnica od pletilje, pridruže pa si pravico odškodnino zvišati za vsak dan po 200 Din dokler bo stroj stal.

Obrtno sodišče je tožbeni zahtevek popolnoma zavrnilo z utemeljitvijo, da je smela deklica po § 238 št. 2 obr. z. brez odpovedi zapustiti službo, ker ji je lastnica neupravičeno zadrževala vplačilo zapadlo mezdo 1508 Din; deklica se je torej poslužila le svoje po zakonu jej pristojne pravice in če je s tem nastala lastnici škoda, je mora ta sama trpeti. Prizivno sodišče je to sodbo potrdilo.

Modni kamgarni
športni ševstvi
za tince oblačila

R. MIHLAUC
velika izbira - najnoveše
"Pri Skotu"
Ljubljana
Lingarjeva ul. - Pred škofovo

No. 406-37.

Razglas

Rim. kat. verska občina v Dolnji Lendavi razpisuje oферno licitacijo za tesarska, zidarska, mizarska, kleparska dela pri popravilu cerkve. Celotni proračun znaša 130.273 Din.

Pismene ponudbe je vložiti do 22. aprila 1937. Licitacija se vrši 22. aprila ob 10 v pisarni verske občine (Kantorija). Pred licitacijo je položiti 10% kavej v denarju ali v vrednostnem papirju.

Vsa druga pojasnila in navodila so na razpolago v župnijski pisarni.

Verska občina si pridružuje pravico oddaje ne oziraje se na najnižjega ponudnika.

Rim. kat. verska občina v Dolnji Lendavi,
dne 10. aprila 1937.

Razpis

Občina St. Vid-Grobelno, okraj Šmarje, razpisuje pragmatično mesto delovodje.

Pravilno kolkovane protnje, opremljene z listinami po uredbi o obč. uslužbenecih, je vložiti tekom enega meseca od tega razpisa pri tej občini.

Prednost imajo organizisti.

St. Vid pri Grobelnem,
dne 10. aprila 1937.

Pol deleni, pralni po Din 8- pri Trpinu, Maribor, Vetrinjska 15

Lokal

uporabljen za trgovino, pisarno ali delavnico se takoj odda. Poizve se: Vošnjakova ulica 4 (cesta na gorenjsko železnico), levo, I. nadstropje — dopoldne. Skof.

Za jugoslovanski patent št. 7075
od 1. januarja 1930 na:

„Kemično neutralne zlitine chroma ali chrom—nikel—jekla“

(„Chemisch neutrale Chrom oder Chromnickelstahllegierungen“) se iščejo kupci ali odjemalci licenc.

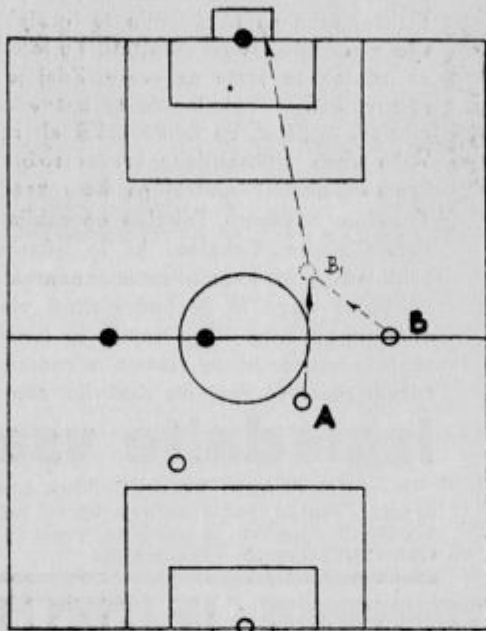
Cenji, ponudbe na: Ing. Milan Šuklje
Ljubljana, Beethovnova ulica 2

Sport

Pravila nogometne igre

(Nadaljevanje.)

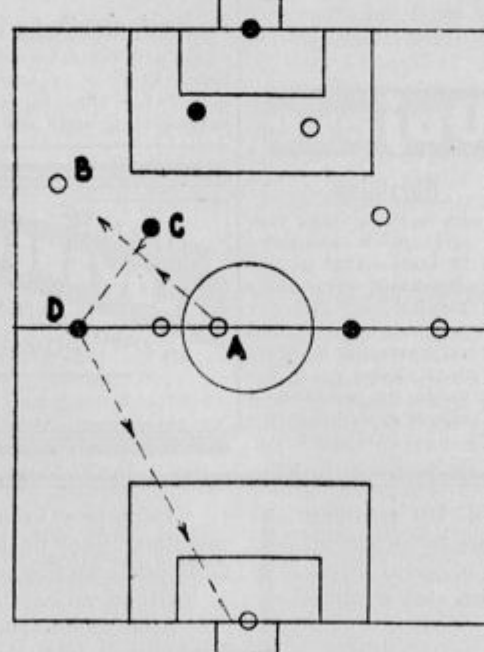
Podrobna razlaga pravila 6.

Igralec A odda žogo proti nasprotniku. Igralec B steče iz črte do žoge ter zabije gol.

Gol je neveljaven.

Igralec B še ni prestopil v trenutku, ko je bila žoga udarjena, srednje črte in je bil torej še na svoji polovici igrišča. Offside ne velja!

Igralec A odda žogo svojemu soigralcu B. Žogo prestreže protivni igralec C in jo odda igralcu D, ki žogo prevzame in zabije gol.

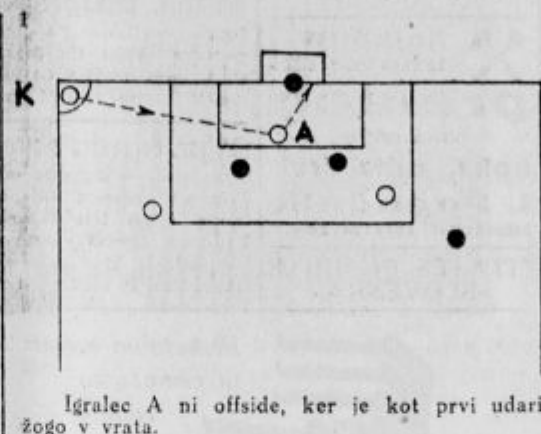
Gol je veljaven!

Igralec D je stal na srednji črti, torej je še ni prestopil, nahajal se je še na svoji polovici igrišča in offside ne velja.

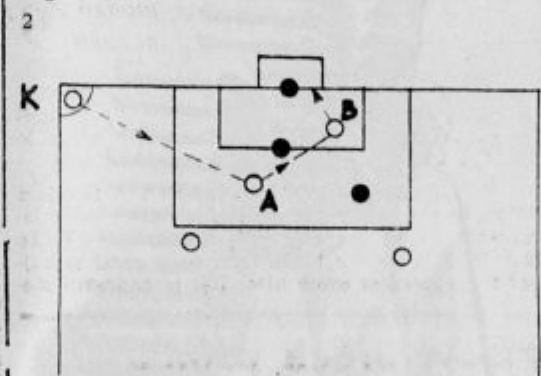
Udarec s kota:

Pri udarcu s kota ni offside. Igralec, ki prejme žogo kot prvi, ni nikdar offside, četudi stoji sam na prečni črti.

Pravilo offside pa dobi polno moč, čim se žoge dotakne drugi igralec.

Igralec A ni offside, ker je kot prvi udaril žogo v vrata.

Igralec B je offside, ker je pravilo dobilo polno moč, čim se je žoge dotaknil igralec A.

SK Mars:SK Jadran 2:1 (0:0)

Odločilna bitka za prvo mesto v drugem razredu med zgoraj imenovanimi kluboma se je končala s porazom SK Jadranom.

Rezultat je premalo izražen, ker je Mars imel dosti večjo premoč kot kaže rezultat in dosti zrelih pozicij, katerih pa ni znal izrabiti vsled premalo odločne napada. Tim Marsa je dobro vigrano moštvo in popolnoma zasluži mesto, katero si je danes osvojil in s katero zmago si je danes priboril sigurno prvo mesto drugega razreda in prehod v prvi razred.

Gole so zabili za Mars: Vrhovec in Zigon

a za Jadran je avto gol SK Marsa.

Sodnik g. Camernik prav dober.

Motosekija ZSK Hermes sklepuje za torek 13. t. m. ob 8 v pos. sobo pri Slomuz sestanek vsega članstva radi nekaterih važnih sklepov. Prosi se točnost in polna udeležba. Načelnik.

+

Zapustila nas je za vedno naša nadvse ljubljena, preskrbna zlata mama, stara mama, tašča, sestra in teta, gospa

Marija Markelj
roj. Gazuli

vдова po prof in direktorju učiteljišča v Kopru

dne 11. aprila, po dolgi, težki bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v 76. letu starosti

Na zadnji poti jo spremlimo v torek, dne 13. aprila 1937 ob 2 popoldne izpred mrliške veže Zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti št. 9, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 11. aprila 1937.

Zalujoči ostali.

Zahvala

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami ob izgubi naše drage mame

Katinke Bizilj

posestnice in bivše mesarice

in vsem, ki so s poklonitvijo vencev in s svojo udeležbo povečali njeno zadnjo pot.

Ljubljana, dne 12. aprila 1937.

Zalujoči ostali.

+

Sorodnike, prijatelje in znance obveščamo, da je blaga gospa

Ivana Kunstelj

vдова po prisilniškem pazniku Andreju

dne 11. aprila 1937 odšla za svojim ljubljanim možem v večnost, vsa vdana in večkrat okrepljena s sveto popotnico.

Pogreb bo v torek, dne 13. aprila 1937 ob 4 popoldne izpred mrliškega brama na Vidovdanski cesti (hiralnica).

Tihga sožalja prosimo žalujoči ostali.

V Ljubljani, dne 12. aprila 1937.

Kaj bo z našo mladino

Predavanje prof. Čopiča
o bodočnosti naše mladine

V deški osnovni šoli v Spodnji Šiški je včeraj zvečer začelo »Pedagoško društvo« svoj vzgojni teden za starše. Predavanja o vzgoji, bodočnosti in duševni rasti otrok bodo vsak večer tega tedna v omenjeni šoli in je prav, da se jih starši udeležujejo vsaj v tako lepem številu kot včeraj. Kot prvi predavatelj je nastopil g. prof. Čopič, ki je govoril o bodočnosti naših otrok.

Vprašanje vzgoje je zelo težavno in ga more do dna občutiti le tisti oče ali tista mati, ki mora s svojim telesnim ali umskim delom skrbeti za enega ali celo za več otrok. Še preden je otrok rojen, se pojavljajo skrbi, kakšen bo, kako bo z njim, kakšna bo njegova življenjska pot in njegova bodočnost. Skrb in odgovornost raste iz dneva v dan. Najtežje, a tudi najodgovornejše pa je vprašanje: kakšna bo bodočnost otrokova. Mnogi ne najdejo rešitve, vsaj pozitivne ne, pa se zato rajši odrekajo očetovstvu ali materinstvu. Število novorojenčev pada, posebno v mestih in tudi na deželi pri izobraženejših. Le tam, kjer žive prirodno življenje, je še vedno veliko otrok. Narava daje življenje tisočim, da se more preživeti tudi posameznik.

So pa časi dandanes taki, da marsikdo, ki bi sicer otroke rad imel, ne more dobiti niti stanovanja, kajti lastniki hiš iščejo le take stranke, ki imajo le enega otroka, še rajši pa vidijo, da so brez njih. Tako je v mestih. Nič ali pa prav majhna razlika je na deželi. Tudi tam pada število otrok, kjer se jih starši boje, da jim bodo le v nadlego. Včasih je bilo drugače. Delo je bilo doma in se ljudem ni bilo treba pehati po svetu in množiti ter večati armade brezposelnih. Zdaj tega ni. Tehnika je napredovala, stroji nadomeščajo človeške sile, človeka tišče in ga vežejo k sebi, da tako človek sam postane njegov majhen del. Zasovraži stroj, zasovraži pa tudi gospodarja, ki ga je k njemu privezal.

Mladina sili v šole. Prav je tako. Vsak, še tako skromen poklic potrebuje izobraženega človeka. Toda dandanašnja mladina, posebno ženska, sili v šole vse preveč, ki pa pri sedanjem načinu gospodarjenja ne bo našla svojih izobrazbi primerne zaposlenja. Oče pošlje sina v šolo, češ, ko bo končal gimnazijo, mu ne bo treba delati, živeti bo bolje kot živim jaz. Sin ali hči napravi srednjo šolo, ne dobi službe in res, delati mu ni treba. Toda za tistega, ki hoče delati, se delo tudi sedaj dobi, le žal, da se ga mladina brani. Nemalokateri, ki ima v žepu maturitetno spričevalo, misli, da njemu ni potrebno delati z rokami, on je sedaj za to, da bo sedel v pisarni in prejemal plačo. Absolvent srednje tehnične šole išče zaposlitve v pisarni, namesto da bi se lotil dela, ki bi se ga moral z ozirom na šolo, ki jo je obiskoval. Takih primerov imamo dovolj.

Najtežje pri otroku je pač odločitev za poklic. Otroci sicer že v zgodnji mladosti čuti veselje do tega ali onega poklica. Toda, ko pride čas resnega premisleka, naj otroku pomagajo vsi, ki so za to poklicani, da se bo lotil dela, ki mu bo prinesel koristi in lepšo bodočnost.

Prvi so v to poklicani starši, ki otroka poznajo. Dalje otroka dobro pozna učitelj, posebno v ljudski šoli. Potrebno bi bilo, da otroka pregleda in prouči zdravnik, ki naj bi ugotovil telesne sposobnosti in pomanjkljivosti za otroku določeni poklic. Tudi psiholog, ki bi zbral mnenje vseh in bi na podlagi lastnih spoznanj in preizkušenj ugotovil duševne sposobnosti za nameravani poklic. Končno bi pa morali imeti tudi točen pregled zaposlitve v vseh panogah našega kulturnega in gospodarskega življenja, ki bi kazal razvoj za nekaj let naprej. Na ta način bi mogli vsakega vsaj z minimalno gotovostjo postaviti na mesto, ki mu je določeno. V vsakem večjem kraju pa naj bi delovali tudi posvetovalnice za poklice.

Toda vse to je stvar bodočnosti, starše pa zanima, kaj hočejo z otroci sedaj. Kam sedaj z otroci, ki so v osnovni, srednji ali visoki šoli. Kot že rečeno: dijaštva je vse preveč. Pa vendar prava izobrazba ne škoduje. V Nemčiji more po sestvo prevzeti le tisti, ki je dovršil visoko šolo ali kakšno kmetijsko. Dekleta morejo dobiti maturitetno spričevalo le, če so bile prej eno leto v gospodinski šoli. Pri nas se bo našlo še veliko zaposlenja, ko se bo nekoliko razvilo rudarstvo, planinstvo, avijatika in elektrotehnika.

Naj mladina študira pa ne zato, da ji ne bo treba delati, pač pa zato, da si bo začela dela vse več in več. Šola mora vzbuditi lakoto po delu in mora človeka vzgajati tako, da bo zmogel potem prijeti za vsako delo. Pokljena izobrazba naj bo sicer stroga in široka, pa naj se nanaša tudi na druge predmete.

Naša mladina gre težkim časom nasproti. Čakajo jo težave na vseh koncih in krajih. Toda trdna volja do dela jo mora spremljati vsokoli in tudi vzgoja mora biti zato vse globlja in boljša. Štrdno voljo bomo preuredili tudi družabni red, ki bo potem nudil kruha vsem poštenim in delovnim članom človeške družbe.

Po predavanju se je razvila zanimiva debata.

Uprava »Slovenca« Maribor

Koroška cesta 1
Podružnica: Aleksandrova 6

Sprejemajo se oglasi in naročniki lista, izvršujejo vsi upravni posli in dajejo pojasnila, ki spadajo v delokrog upravnika lista.

širite katoliško časopisje!

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka petlinjska vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

* KINO *

TEL. 22-21 **UNION**

ALLOTRIA

Režija: Willy Forst
Jenny Jugo, Renate Müller, Adolf Wohlbrück

TEL. 27-30 **SLOGA**

Grandiozno filmsko delo

Kar hočete

v glavni vlogi: Elisabeth Bergner

TEL. 21-24 **MATICA**

Danes zadnjikrat

Prisega in ljubezen

v glavni vlogi: Willy Birgel, Hansi Knoteck
Režija: Kari Harti

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Službe iščejo

Perica

išče zaposlenje za nekaj dni v tednu. Naslov pove upr. »Slov.« pod 5871. (a)

Službodobe

Župni urad Ajdovec

p. Dvor pri Žužemberku, razpisuje službo organista in cerkovnika. Prosja naj se vlože do dne 22. aprila 1937. (b)

Dekle

vajeno gospodinjstva in kmečkih del, sprejem. - Kos IV., Zg. Zadobrova št. 2, Dev. Mar. v Polju.

Pomočnika

za pohištvena dela, takoj sprejem. — H. Blitenc, strojno mizarstvo, St. Vid nad Ljubljano. (b)

Zastopnike

za prodajo koles, motornih koles in šivalnih strojev sprejememo po vseh krajih. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Tovarna« 5646. (b)

Hlapca

vajenega konj in vožnje po mestu, sprejemem za stalno. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 5892. (b)

Vajenci

Vajenca za pekarno sprejemem z vso oskrbo v pekarno. — Avgust Unger, Slovenjgradec (v)

Denar

Državni uradnik

1500-5000 Din posojila proti 10 do 15% obrestim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pomoč« 5589 (d)

Posojila dajemo

državnim in privatnim namencem v Ljubljani v gotovini in blagovnih bonih Hermes. Informacije Tavčarjeva 2. (d)

Hranilne knjižice

Okrajne hranilnice v Sl. Bistrici kupimo proti takojšnji gotovini. Ponudbe z navedbo cene na »Krisla«, d. d., Maribor. (d)

Al. Planinšek

Ljubljana,

Beethovnova 14/1,

telefon 35-10

v novči vloge

vseh denarnih zavodov najkulantneje takoj v gotovini in daje informacije brezplačno.

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah

CERNE, juvelir, Ljubljana

Wolfova ulica št. 3.

Auto-motor

Avto »Ford«

tovarni, 1½ tonski, poceni napredaj. Informacije pri Sornu, Prešernova ulica, Novo mesto. (f)

Kupim tovarni avto

s »saugas« motorjem, v najboljšem stanju. Ponudbe: Brača Cvijelić, Prijedor. (f)

Prodamo

Trechcoate

vetrine suknjiče, novosti za športne oblike - nudi ceneno Presker, Sv. Petra cesta 14. (i)

Masten ala liptavski sir

sodčki 10 kg brutto 180 Din franco vsaka postaja pošilja Ivo Vraneski, Selnja. — Kupujem kuhano maslo. (i)

15 Din

stane popolnoma nova gramofonska plošča svetovne znanke Homocort. Prvovrstne gramofone pod nabavno ceno - nudi, dokler traja zaloga: Ljubljana, Siska, Jernejeva št. 25. (i)

Enoletne cepljene trte

na ameriški podlagi — Muscat Kraljica vinograda, Muscat sopr. Mathias Jovana, Kraljica Jelisa-veta tvrde Hirsli Vladislav in drug. Subotica — ima na zalogi Sever & Komp., Ljubljana, in stane posamezna trta od navedenih sort 5 Din. (i)

Najboljši trboveljski premog

brez prahu

koks, suha drva

I. Pogačnik

Bohoričeva 5 Telefon 20-55

CITAJTE IN ŠIRITE

»SLOVENCA«

Prihajamo zopet in prinašamo zadnje modne novosti

VELEMANUFATURA
A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA
Oglejte si izložbe!

Damsko kolo

ugodno prodam, Stanko Pečnik, Stožice 175. (i)

Posestva

Pritlično hišo

štiri sobe, pritlikline, vrt, prodam. Društvena št. 16, Moste pri Ljubljani. (p)

Novo tristanovanjsko hišo

periferija Ljubljane, prodam ugodno. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Okoli« 150.000 P 5879. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno - strokovno obraženi posredovalec, Cesta 29. oktobra 6, telefon 37-33 - ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vrt. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Vnajem

ODDAJO:

Mesarijo, prekajevalnico

dobro vpeljano, na prometnem kraju tik Maribora, dam takoj v najem. Polak Marija, Ormož. (n)

Čevljar, delavnico s stroji

kompletno — ugodno oddam ali vzamem kompanjona (-ko) iste stroke. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Prikojevalec ali šteparica« P 5616. (n)

Dajte hrane svoji koži

in napravite jo čvrsto, svežo in mlado

Odlični profesor medicine na dunajskem vseučilišču

odkriva novo hranilo za kožo, pridobljeno

iz mladih živali

Poizkusite ta nov način da boste mladi in lepi

Evo novega hranila za kožo, pridobljenega iz mladih živali. Globoko prodre v Vašo kožo ter jo hrani baš na mestih, kjer se tvorijo gube, kjer se tkivo začneja omehčavati in veneti, in kjer se najprej pojavljajo ohlapne mišice lica. Tisoče žena so to hranilo že preizkusile s presenetljivimi rezultati. To je edini izdelek te vrste na svetu. Zdjaj je v sestavi kremo Tokalon in to baš v odmerjeni količini, da lahko hrani ali redi Vašo kožo. Uporabljajte zvečer rožnato kremo Tokalon, zjutraj pa belo kremo Tokalon. S kremo Tokalon uporabljajte vedno puder Tokalon, ki je odporen proti vlagi. Iz kožnih znojnic neprestano puhti vlaga in če puder proti vlagi ni odporen se z vlago zmeša in tvori se trda zrnca, ki se vležejo v znojnice, zaradi česar se znojnice razširijo, zapra-

šijo ter uničujejo polt. Da bi puder preizkusili, dajte ga malo na prst, ki ga pomocite v vodo. Ko prst potegnete iz vode, bo še vedno suh.

Izgledajte vsako jutro mlajši.

BREZPLACNI VZOREC: Vsak čitatelj tega lista more dobiti zelo okusno kaseto s kremo Tokalon (rožne ali bele barve) ter puder Tokalon različnih nijans. Pošljite Din 5.— v poštini znamkah za poštino, omot in druge stroške na naslov: Hinko Mayer i drug, Odio 10-E, Zagreb, Praska ul. 6.

Stanovanja

Sobo in kuhinjo

oddam s 1. majem v 71-ški, Mišinskega 47. (s)

Enosobno stanovanje

suho, išče zakonski par, najraje v 81-ški ali v bližini Sv. Petra. Naslov v upr. »Slov.« pod 5873. (c)

Objave

Obžalujem,

da sem napadla pred faro cerkvi v Kamniku dne 28. marca 1937 g. Marijo Gregorč, stanujočo na Duplji št. 11. ker sem mislila, da nosi moj klobuk, katerega je imela na glavi. Zato se ji zahvaljujem, da je odstopila od kakršnegakoli postopanja. — A. Dolinšek, (o)

Živali

Doberman

čistokrven, 2 meseca star, napredaj, Stanko Pečnik, Stožice 175. (j)

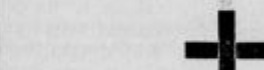
Razno

Prvovrst. negotinsko vino

dospelo v skladišče »Balkana«. Prodaja iz vagona nad 501 - belo in rdečo vsakemu po nizki ceni. r

KUPUJTE SLOVENECA

IN ZAHTEVAJTE GA POVSOD

ZDRUŽENJE TRGOVCEV ZA OKRAJ LJUTOMERSKI — GORNJERADGONSKI V LJUTOMERU

naznanja žalostno vest, da je umrl danes njega član in zaslužni bivši podpredsednik, gospod

Franc Repič

trgovec v Ljutomeru

Draga tovariša spremimo k zadnjemu počitku v torek, 13. aprila 1937 ob 16. Blag mu spomin!

V Ljutomeru, dne 11. aprila 1937.

Rudolf Timmermans:

20

Junaki iz Alcázarja

Samotno je tod okoli. Poišče si primeren prostor, kjer ga doseže sonce, ne da bi se bilo bati, da ga najdejo zvedave straže ali patrolje in se uleže, da bi zaspal in bi se mu obleka posušila. Prejšnji dan je imel še službo v Alcázarju, vso noč je romal, bil ves čas napetih živcev, je nenehoma prisluškoval slehernemu šumu — to človeka utruja!

Nekaj ur spanja mu dobro dene, nato nekaj grizljavega od brašna — pa spet naprej!

Sonce stoji visoko na nebu. Spet naleti Gomez-Alba na cesto, ki bi ji mogel precej dolgo slediti, ne da bi izgubil svojo smer. Ali naj si upa?

Zakaj pa ne? Slednjič se mora vendarle kdaj sniti z ljudmi in ne more vedno tavati krog hiš. Za dolgo tudi ne bo imel brašna, ki si ga ni mogel vzeti več s seboj radi teže in ker bi ga bilo preveč oviralo, ko je plezal po pobočju z Alcázarja.

Na cesti začne hitro korakati. Tedaj zasliši za seboj bližajoče se brnenje motorja.

Torej! Zdjaj bo prva preizkušnja!

Naglo presodi, da je tovarni avto. Ko se avto bliža, spozna, da vozi tudi bolj počasi. Ali bi ti kaj radi od njega? Najbolje je, da jih prehiti.

Alba se naglo obrne in maha z roko, ko da hoče avto ustaviti.

»Salud, camaradas!« In pest kvišku!

Kaj da je, ga vprašata tista dva, ki sta na avtu.

Ce ga moreta vzeti s seboj? On je šofer Antonio Gomez iz Toleda, začasno dodeljen v Peguerinosu in

je bil v Toledu peljal tovarni avto živil, kot poseben dar Peguerinožanov junaškim oblegovalcem Alcázarja. A nazaj grede je zavozil blizu Toleda v občestni jarek. Pustiti je moral avto ondi in zdaj mora peš capljati nazaj.

Pri tem kaže svoje listine.

Zgodba se dozdeva verjetna, saj je pokvarjenih avtov toliko in jih je večkrat videti kraj cest.

Tako, iz Toleda prihaja! No, naj le kar prisede! Kaj pa tisti rebeljoni v Alcázarju, ali se še niso skesali?

O, to so pa prav prekleti vrage, tista sodrga na Alcázarju! Vse sorte smodnika in samega železa so jim že pognali v rebra, a se ne vda, pa se ne!

Pa menda noče reči, da se bodo mogli še dolgo upirati naskokom hrabrih miličnikov?

Ne, ne — tisto gotovo ne! Na vsak način bo kmalu konec obleganja.

Pripeljejo se do neke vasi. Ob vhodu so rdeče straže. Odkod in kam? Legitimacije? Spet radovedna vprašanja o Toledu —, potem se morejo peljati dalje.

Stotnik Alba je zadovoljen, vse gre gladko. Medtem je oba sopotnika, ki peljeta municijo v Oropezo, prav dobro izprašal o postojankah rdeče armade in drugih važnih stvareh.

To bo zanimalo generala Molo.

Proti večeru so dospeli v majhno vas. Alba jo pozna s svojih lovov. Kontrola najde vse v redu. Njegova sopotnika hočeta prenočiti v vasi.

On bi šel rajši naprej, saj bi bil že rad pri svoji ženi in otrokih, ki so v skrbah zanj.

Pa vsaj večerjat naj gre z njima!

Alba bi bil rad spet sam, vendar, če bi odklonil večerjo, bi nemara kaj slutila.

Vstopijo v krčmo, kjer je nekaj kmetov in dosti mladine, tišeč puško med kolena. Ko pristopijo k točilni mizi, zakliče nekdo iz kota:

»Hola, mi capitán!«

Alba se dela, ko da ga ne sliši. A dotičnik pride k njemu in že postajajo drugi pozorni nanj.

»Gospod stotnik, kako vam je?«

To je neki njegov bivši gonjač z lova, ki ga je spoznal — in ga nič hudega sluteč pozdravlja!

»Hola, José! Tudi ti tukaj? A odkdaj sem pa jaz stotnik? To se pravi, res sem zmeraj stotake zapijal, ko sva se z vozom semkaj pripeljala in popivala, da je krčmarju kar pijača pošla, ampak...«

Alba je gonjača prijel za lakat in potegnil kmeta, ki je bil zdaj ves zmeden, za nekaj korakov proti vratom.

Prepozno! Drugi so opazili to zvijačo in ga obkolijo? Miličniki, ki so se v zapuščeni vasi daleč za fronto že dolgočasili, se prerinejo z rožjem do njega.

S samokresi na strel prisilijo gonjača, da izpove, kar je vedel o Albi.

Vse je izgubljeno!

Stotniku Albi zvežejo roke in ga s puškinimi kopti pritirajo do krčmarjevega hleva. Štirje možje ga stražijo vso noč.

Drugo jutro pride pol ducata drugih miličnikov, ki odvedejo Albo zadaj za hlev.

Na poedinih mestih so tla tu vsa rdeča: sledovi posušene krvi.

Malo kasneje teče sveža, topla kri na tista mesta z ushlo krvjo...

V toleški trdnjavi čaka žena svojega moža — čakata dva otroka svojega očeta.

Celotna naročnina na: Leposlovno in ljudsko knjižnico 11— Zbirko domačih pisateljev 9— Zbirko mladinskih spisov 9— JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA